

DIAGNOZA I DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO ORAZ OBSZARU REWITALIZACJI GMINY CHĄŚNO

Spis treści

Spis tabel i rysunków	2
Wstęp	4
1. Definicje	4
2. Wstępna diagnoza Chąšno	7
2.1. Położenie geograficzne, historia, struktura administracyjna Gminy.	7
3.2 Sfera społeczna Gminy	9
Demografia	9
Rynek pracy	12
Samowystarczalność ekonomiczna ludności	14
Bezpieczeństwo publiczne	15
Kultura 16	
Kultura fizyczna	17
Edukacja, wychowanie przedszkolne	18
3.3 Sfera gospodarcza Gminy	19
3.4 Sfera środowiskowa Gminy	21
3.5 Sfera techniczna i funkcjonalno-przestrzenna	24
Przestrzeń nieużytkowana	24
3.6 Podsumowanie i wnioski	25
3.7 Wstępne badanie ankietowe problematyki rewitalizacji na terenie gminy	25
Organizacja badania	25
Zidentyfikowane problemy społeczne na obszarze gminy	29
Podsumowanie badania	36
4 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego Gminy Chąšno	37
4.1 Przyjęta metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego	37
4.2 Analiza wskaźnikowa jednostek	40
Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej	40
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	40
Problemy na rynku pracy	42
Samowystarczalność ekonomiczna ludności	43
Bezpieczeństwo publiczne	45

Problemy edukacji na poziomie podstawowym	47
Kultura 49	
Analiza wskaźnikowa w pozostałych sferach	50
Sfera gospodarcza	50
Sfera środowiskowa	52
Sfera funkcjonalno-przestrzenna	54
Podsumowanie analizy wskaźnikowej	56
5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	58
6 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji Gminy	60
Priorytet 1: Większa liczba stanów kryzysowych ogółem we wszystkich sferach.	60
Priorytet 2: Wyższa liczba obszarów wymagających rewitalizacji oraz istotność obszaru	60

Spis tabel i rysunków

Tabela 1 Ludność w latach 2020-2023	10
Tabela 2 Migracje wewnętrzne	11
Tabela 3 Przyrost naturalny	12
Tabela 4 Sytuacja na rynku pracy	13
Tabela 5 Samowystarczalność ekonomiczna ludności.....	14
Tabela 6 Bezpieczeństwo publiczne	15
Tabela 7 Aktywność kulturalna mieszkańców	16
Tabela 8. Aktywność w zakresie kultury fizycznej	17
Tabela 9 Opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym.....	18
Tabela 10. Poziom edukacji w Gminie Chąśno	19
Tabela 11 Aktywność gospodarcza.....	20
Tabela 12 Warunki lokalnej egzystencji.....	22
Tabela 13 Infrastruktura sfery techniczno-użytkowej	24
Tabela 14 Podział jednostek strukturalnych obszaru Gminy	38
Tabela 15 Ludność wg struktury wieku	41
Tabela 16 Problemy rynku pracy	42
Tabela 17 Samowystarczalność ekonomiczna	44
Tabela 18 Bezpieczeństwo publiczne	46
Tabela 19 Poziom edukacji	48
Tabela 20 Aktywność w sferze kulturalnej	49
Tabela 21 Aktywność gospodarcza.....	51
Tabela 22 Skanalizowanie obszaru	53

Tabela 23 Podsumowanie analizy wskaźnikowej.....	57
Tabela 24 Obszar zdegradowany Gminy Chąśno	59
Tabela 25 Delimitacja obszaru rewitalizacji	61
Rysunek 1 Mapa Gminy Chąśno	8
Rysunek 2 Podział Gminy na jednostki strukturalne	37

Wstęp

Gmina Chąśno przystąpiła do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2025-2028.

Prace przeprowadzone będą zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji (Dz.U. 2024 poz. 278), zwanej dalej „ustawą”.

Pierwszy etap prac, będący przedmiotem niniejszego dokumentu, stanowi delimitacja obszaru zdegradowanego i wyznaczenie obszaru rewitalizacji Gminy Chąśno. Etap ten składa się z kilku następujących po sobie działań:

- Przeprowadzenie wstępnej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie dla wyznaczenia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych;
- Wyznaczenie diagnozowanych jednostek strukturalnych, które określa się jako najmniejsze i niepodzielne na kolejnych etapach prac obszary Gminy, dla których możliwe jest pozyskanie danych statystycznych dotyczących w szczególności zjawisk społecznych oraz środowiskowych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych niezbędnych do sporządzenia diagnozy na okoliczność występowania stanów kryzysowych w danej jednostce (art. 9 ustawy);
- Pozyskanie danych statystycznych i przeprowadzenie szczegółowej analizy wskaźnikowej;
- Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji.

1. Definicje

- 1) **Interesariusze rewitalizacji** – to w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, jednostki samorządu terytorialnego, organy władzy publicznej;
- 2) **Rewitalizacja** – stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji;
- 3) **Stan kryzysowy** – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:
 - a. gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw)
 - b. środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska);
 - c. przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej

jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych);

- d. technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska). Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy;
- 4) **Obszar zdegradowany** – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia stanu kryzysowego na każdym z podobszarów;
- 5) **Obszar rewitalizacji** – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt 3, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.
- 6) W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych (tzw. **przestrzeń zdegradowana**) takich jak tereny przemysłowe (w tym portowe i po wydobywcze), powojaskowe lub po kolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.
- 7) **Przestrzeń zdegradowana** – to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalin, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty. W szczególności do „przestrzeni zdegradowanych” należy zaliczyć: budynki (także budynki towarzyszące zasadniczej funkcji – np. w przypadku terenów przemysłowych lub gospodarstw rolnych także budynki zajmowane przez administrację, bazy pojazdów, itp.), place manewrowe, place składowe, tereny obsługi komunikacyjnej, tereny wyrobisk, tereny składowisk, budynki dworcowe, urządzenia stacyjne, rampy załadownicze, obiekty magazynowo-składowe (przy terenach przemysłowych, rolnych lub komunikacyjnych).
- Do kategorii przestrzeni zdegradowanych zalicza się także tereny i urządzenia infrastruktury technicznej służącej obsłudze ww. terenów, jeśli są z nimi integralnie związane (to znaczy po zaprzestaniu zasadniczej działalności nie zostały zaadaptowane na inne cele) – np. zakładowe ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, przepompownie ścieków, składowiska odpadów, urządzenia zasilania w energię, w tym w energię elektryczną, stacje redukcyjne gazu, itp. Do kategorii przestrzeni zdegradowanych związanych z pełnionymi wcześniej działalnościami rolniczymi nie zalicza się użytków rolnych, a jedynie tereny zajmowane przez zabudowę (w tym służącą hodowli), zagospodarowanie towarzyszące i infrastrukturę obsługi tych terenów;
- 8) **Program rewitalizacji** – uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia

8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym lub art. 14 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji;

- 9) **Projekt rewitalizacyjny** – projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy wdrożeniowej, wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.
- 10) **Przedsięwzięcie rewitalizacyjne** – projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartym lub wynikającym z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji.

W opracowaniu wstępna ocena sytuacji społeczno-gospodarczej całej Gminy została przeprowadzona w porównaniu z danymi powiatowymi i wojewódzkimi. W niektórych dziedzinach nie zastosowano porównania, ze względu na brak danych.

2. Wstępna diagnoza Chąśno

2.1. Położenie geograficzne, historia, struktura administracyjna Gminy.

Gmina Chąśno to jednostka samorządowa położona w województwie łódzkim, na północ od Łowicza. Charakteryzuje się dominującym krajobrazem rolniczym oraz bogatym dziedzictwem historycznym. Zajmuje powierzchnię około 72 km² i obejmuje sołectwa: Błędów, Chąśno, Chąśno Drugie, Goleńsko, Karnków, Karsznice Duże, Karsznice Małe, Marianka, Mastki, Niespusza - Wieś, Nowa Niespusza, Przemysłów, Sierżniki, Skowroda Południowa, Skowroda Północna, Wyborów.

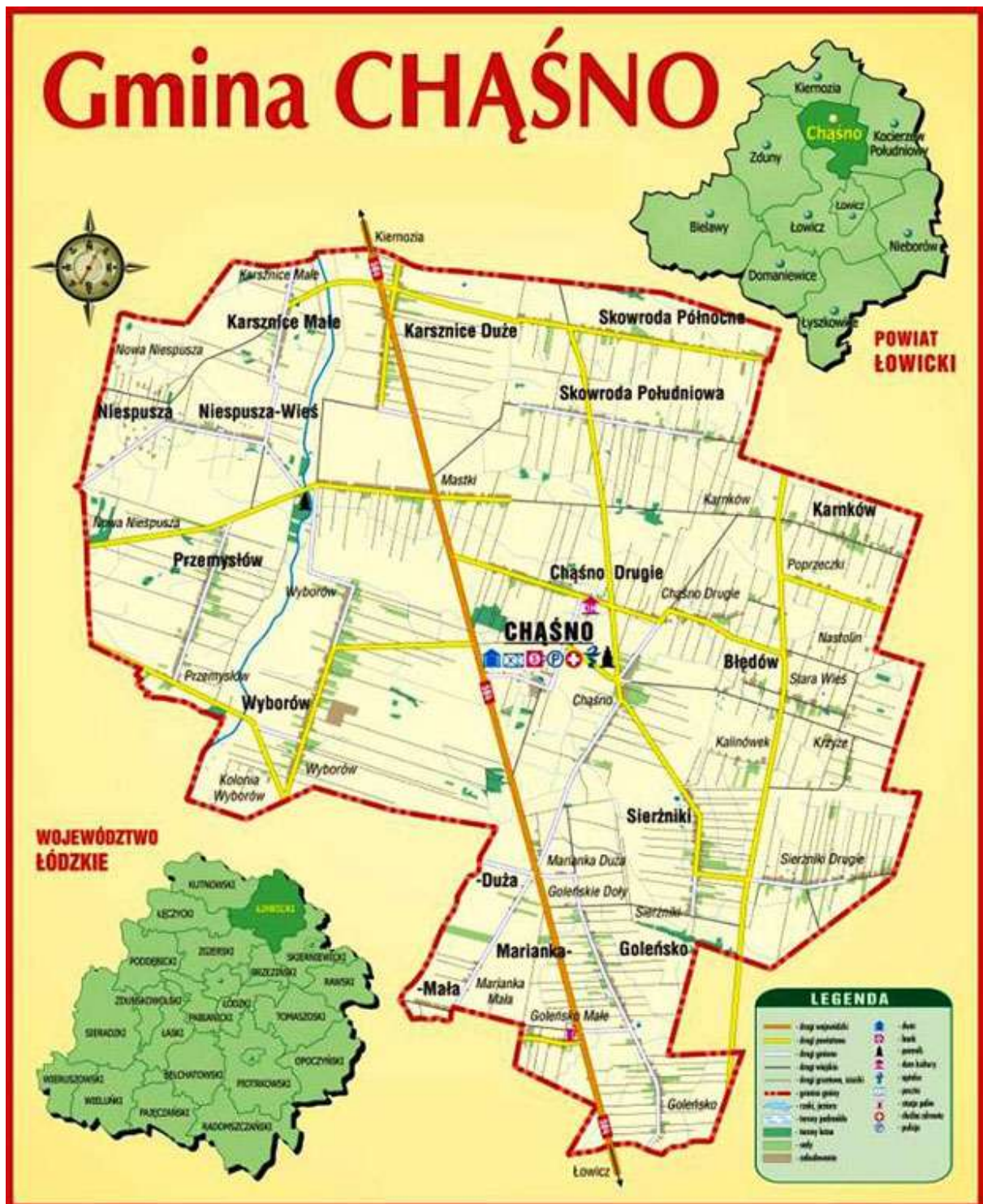
Bliskość do Łowicza zapewnia mieszkańcom dostęp do szerokiego wachlarza usług miejskich, natomiast sama gmina rozwija infrastrukturę lokalną, podnosząc jakość życia swoich mieszkańców. Sieć drogowa, oparta głównie na drogach wojewódzkich i powiatowych, zapewnia dogodne połączenia komunikacyjne z kluczowymi ośrodkami regionu. Przez obszar Gminy Chąśno przebiega droga wojewódzka nr 584. W pobliżu znajduje się również linia kolejowa, najbliższe stacje – Łowicz i Bednary.

Gospodarka gminy opiera się w znacznej mierze na rolnictwie, ze szczególnym uwzględnieniem upraw zbóż, warzyw oraz roślin pastewnych. Kluczową rolę odgrywa także hodowla bydła i trzody chlewnej, wspierająca rozwój lokalnego sektora przetwórstwa spożywczego. Wysoka jakość gleb oraz nowoczesne metody uprawy przyczyniają się do efektywnego wykorzystania potencjału rolniczego gminy.

Początki osadnictwa na terenie gminy sięgają średniowiecza, gdy obszar ten stanowił część ziem należących do arcybiskupstwa gnieźnieńskiego. Pierwsze wzmianki historyczne dotyczące Chąśna pochodzą z XIV wieku. W okresie zaborów gmina znalazła się pod panowaniem rosyjskim, co miało wpływ na jej rozwój gospodarczy i społeczny. W czasie II wojny światowej mieszkańcy aktywnie uczestniczyli w ruchu oporu, a po jej zakończeniu przeprowadzono reformy związane z kolektywizacją i zmianami w strukturze własności ziemi.

Współcześnie gmina realizuje szereg inwestycji infrastrukturalnych i społecznych, koncentrując się na rozwoju edukacji, kultury oraz inicjatyw wspierających lokalną społeczność. Funkcjonują tu placówki oświatowe, ośrodki kulturalne oraz instytucje wspierające przedsięwzięcia gospodarcze i rolnicze.

Rysunek 1 Mapa Gminy Chąśno

Źródło: Urząd Gminy Chąśno

3.2 Sfera społeczna Gminy

Demografia

Demograficzne zmiany w gminie Chąśno wpisują się w ogólne tendencje obserwowane w regionie. W latach 2019–2023 liczba mieszkańców spadła z 2 907 do 2 887, co odzwierciedla stopniowe wyludnianie się obszarów wiejskich.

Liczba osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się z 1 782 do 1 709, co może wpłynąć na sytuację gospodarczą i rynek pracy. Jednocześnie wzrosła populacja seniorów – z 622 do 661 osób, co świadczy o procesie starzenia się społeczeństwa. Liczba dzieci i młodzieży pozostała na względnie stałym poziomie, wahając się między 503 a 517 osobami.

Zmiany te mogą skutkować większym obciążeniem systemu opieki społecznej i zdrowotnej oraz wymagać działań na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców i dostosowania usług publicznych do nowej struktury demograficznej.

Tabela 1 Ludność w latach 2020-2023

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych		Stan na koniec roku			
					2020	2021	2022	2023
1	Ludność ogółem	osoby	Gmina Chąšno		2 917	2 882	2 879	2 887
			Powiat łowicki		75 887	75 109	74 606	74 009
			z tego	miasta	23 078	22 942	22 758	22 674
				wieś	50 610	51 049	51 603	52 032
			Województwo łódzkie		2 415 816	2 394 946	2 378 483	2 362 519
			z tego	miasta	1 500 809	1 482 200	1 468 809	1 459 655
				wieś	915 007	912 746	909 674	902 864
2	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	osoby	Gmina Chąšno		522	515	515	517
			Powiat łowicki		11 463	11 358	11 219	10 902
			z tego	miasta	4 522	4 440	4 386	4 284
				wieś	9 131	9 189	9 174	9 079
			Województwo łódzkie		415 752	414 355	410 784	405 071
			z tego	miasta	236 869	235 609	233 797	231 293
				wieś	178 883	178 746	176 987	173 778
3	Ludność w wieku produkcyjnym	osoby	Gmina Chąšno		1 764	1 730	1 722	1 709
			Powiat łowicki		46 286	45 587	45 097	44 594
			z tego	miasta	15 362	14 974	14 633	14 347
				wieś	28 734	28 342	28 123	27 786
			Województwo łódzkie		1 401 390	1 379 955	1 362 634	1 346 438
			z tego	miasta	860 561	842 676	828 763	818 286
				wieś	540 829	537 279	533 871	528 152
4	Ludność w wieku poprodukcyjnym	osoby	Gmina Chąšno		631	637	642	661
			Powiat łowicki		18 138	18 164	18 290	18 513
			z tego	miasta	7 154	7 168	7 228	7 341
				wieś	10 984	10 996	11 062	11 172
			Województwo łódzkie		598 674	600 636	605 065	611 010
			z tego	miasta	403 379	403 915	406 249	410 076
				wieś	195 295	196 721	198 816	200 934
5	Wskaźnik Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	%	Gmina Chąšno		21,6	22,1	22,3	22,9
	Powiat łowicki		23,9	24,2	24,5	25,0		
	z tego		miasta	30,9	31,2	31,7	32,3	
			wieś	21,7	21,5	21,4	21,4	
	Województwo łódzkie		24,7	25	25,4	25,8		
	z tego		miasta	26,8	27,2	27,6	28	
			wieś	21,3	21,5	21,8	22,2	
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem								

Źródło: BDL

Na koniec 2023 roku Gminę Chąsno zamieszkiwało 2 887 osób, co stanowi około 0,12% populacji województwa łódzkiego oraz 3,9% populacji powiatu łowickiego.

W okresie czterech lat (2020-2023) wskaźnik starzenia się społeczeństwa gminy wzrósł o 1,3%. Dla porównania w województwie i powiecie zanotowano wzrost o 1,1%. Oznacza to, że proces starzenia się mieszkańców gminy przebiega w tempie zbliżonym do tendencji regionalnych.

Podsumowując, starzenie się populacji jest wyraźnym zjawiskiem w gminie Chąsno, a jego dynamika nieznacznie wyprzedza zmiany zachodzące w skali powiatu i województwa. Może to wpłynąć na rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne i zdrowotne w najbliższych latach.

Tabela 2 Migracje wewnętrzne

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Stan na koniec roku:			
				2020	2021	2022	2023
1	Zameldowania ogółem	osoby	Gmina Chąsno	60	67	77	65
			Powiat łowicki	580	583	648	503
			z tego:	miasta	295	294	353
				wieś	273	280	243
			Województwo łódzkie	20 115	22 579	22 314	21 132
2	Wymeldowania ogółem	osoby	Gmina Chąsno	79	66	75	103
			Powiat łowicki	737	878	746	706
			z tego:	miasta	340	420	335
				wieś	378	437	344
			Województwo łódzkie	21 787	24 722	23 884	22 932
3	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	osoby	Gmina Chąsno	-6,51	0,34	0,68	-13
			Powiat łowicki	-2,1	-3,9	-1,3	-2,7
			z tego:	miasta	-	-	-
				wieś	-	-	-
			Województwo łódzkie	-0,69	-0,89	-0,66	-0,76

Źródło: BDL

Zarówno Gmina Chąsno, jak i powiat łowicki charakteryzują się ujemnym przyrostem naturalnym w większości analizowanego okresu. W latach 2020–2023 wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie pozostawał na negatywnym poziomie, osiągając w 2021 roku najniższą wartość -7,98 na 1000 mieszkańców. Dopiero w 2023 roku wskaźnik przyrostu naturalnego wzrósł do 4,85, co wskazuje na odwrócenie wcześniejszego trendu spadkowego.

Dla porównania, powiat łowicki w 2023 roku nadal utrzymywał ujemny przyrost naturalny na poziomie -

5,27 na 1000 mieszkańców, a w województwie łódzkim wyniósł on -5,9. Wskaźniki te wskazują na trwające procesy depopulacyjne w regionie, choć gmina Chąsno w ostatnim roku wykazała pozytywne zmiany. Poprawa wskaźnika w 2023 roku może wynikać z większej liczby urodzeń lub innych czynników demograficznych. Dalsza obserwacja trendów jest konieczna, aby ocenić, czy wzrost ten utrzyma się w kolejnych latach, czy też jest jedynie chwilowym odchyleniem od ogólnej tendencji spadkowej.

Tabela 3 Przyrost naturalny

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Stan na koniec roku:			
				2020	2021	2022	2023
1	Przyrost naturalny	osoby	Gmina Chąsno	-12	-23	0z	14
			Powiat łowicki	-441	-578	-476	-391
			z tego:	miasta	-120	-243	-186
				wieś	-321	-335	-290
			Województwo łódzkie	-14 916	-18 448	-15 194	-13 977
			z tego:	miasta	10 525	13 012	10 462
				wieś	-4 391	-5 436	-4 732
2	Przyrost naturalny/1000 ludności ogółem	osoby	Gmina Chąsno	-4,12	-7,98	0z	4,85
			Powiat łowicki	-5,79	-7,66	-6,36	-5,27
			z tego:	miasta	-4,41	-9,06	-7,05
				wieś	-6,56	-6,89	-5,99
			Województwo łódzkie	-6,15	-7,67	-6,37	-5,9
			z tego:	miasta	-6,96	-8,73	-7,09
				wieś	-4,80	-5,95	-5,20

Źródło: BDL

z - Wartość znacząca, wartość zerowa wynika z bilansu niezerowych danych wejściowych algorytmu, np. przyrost naturalny, jeśli liczba zgonów jest równa liczbie urodzeń

Rynek pracy

Po kilkuletniej poprawie na rynku pracy rok 2023 także przyniósł niewielką poprawę sytuacji na badanych obszarach.

Wskaźnik udziału zarejestrowanych bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym spadł w roku 2023 w stosunku do roku poprzedniego odpowiednio:

- w Gminie Chąsno z poziomu 2% do 1,8%
- w powiecie łowickim z poziomu 3,2% do 2,9%
- w województwie łódzkim z poziomu 4% do 3,9%

Tabela 4 Sytuacja na rynku pracy

Lp.	Wyszczególnienie	Jm	Obszar danych		Dane za rok:			
					2020	2021	2022	2023
1	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	osoby	Gmina Chąśno		48	38	46	40
			Powiat łowicki		1 815	1 449	1 359	1 217
			z tego:	miasta	834	682	620	537
				wieś	981	767	739	680
			Województwo łódzkie		67 812	60 902	54 397	53 158
			z tego:	miasta	45 530	41 271	35 723	34 708
				wieś	22 282	19 631	18 674	18 450
2	Wskaźnik	%	Gmina Chąśno		2,0 %	2,1 %	2,0 %	1,8 %
	Powiat łowicki		4,1 %	3,3 %	3,2 %	2,9 %		
	z tego:		miasta	11,8%	9,7%	9,3%	8,5%	
			wieś	6,3%	5,1%	4,8%	4,4%	
	Województwo łódzkie		4,8 %	4,4 %	4,0 %	3,9%		
	z tego:		miasta	7,9%	7,2%	6,6%	6,5%	
			wieś	12,5%	11,3%	10,2%	10,1%	
3	Liczba pracujących na danym obszarze*	osoby	Gmina Chąśno		541	585	599	378
			Powiat łódzki		bd	bd	32273	31734
			Województwo łódzkie		932667	935754	1003117	995919
4	Wskaźnik	%	Gmina Chąśno		18,5%	20,2%	20,8%	13%
	Powiat łódzki		0%	0%	43,26%	42,15%		
	Udział pracujących w ludności ogółem		Województwo łódzkie	38,61%	39,07%	42,17%	42,15%	
5	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	zł	Powiat łowicki		4 460,42	4 866,80	5 395,60	6 192,74
			Województwo łódzkie		5 148,38	5 622,29	6 210,68	7 052,93
6	Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (rok poprzedni --100)	%	Powiat łowicki		109,31%	119,27%	132,23%	151,77%
			Województwo łódzkie		107,48%	109,21%	110,47%	113,56%

Źródło: BDL, opracowanie własne, *dla gminy Chąśno, wg stanu na 04.04.2025 r.

Wskaźnik poziomu bezrobocia w gminie w całym badanym okresie jest niższy od poziomu notowanego w skali województwa i powiatu choć z każdym kolejnym roku różnica jest coraz mniejsza.

Samowystarczalność ekonomiczna ludności

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji. Udzielane świadczenia mają charakter obowiązkowy, jak i fakultatywny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chąśnie realizuje zadania polityki rodzinnej państwa wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Mieszkańcy otrzymują wsparcie finansowe w postaci świadczeń rodzinnych m.in.: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia pielęgnacyjne i rodzinne. Wsparcie finansowe mogą otrzymać osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunowie, a także rodzice samotnie wychowujący dzieci. Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działalności obejmuje wsparciem rodziny wielodzietne (Karta Dużej Rodziny) oraz osoby dotknięte przemocą w rodzinie (Niebieska Karta, pomoc psychologiczna). Gmina nie dysponuje placówkami wsparcia.

Tabela 5 Samowystarczalność ekonomiczna ludności

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm.	Obszar danych	Dane za rok:			
				2020	2021	2022	2023
1	Liczba osób korzystających ze środowiskowej opieki społecznej	osoby	Gmina Chąšno	99	72	60	41
			Powiat łowicki	2 305	2 011	1 931	1 927
			Województwo Łódzkie	97 437	85 448	79 185	79 628
2	Wskaźnik	%	Gmina Chąšno	3,39%	2,49%	2,08%	1,42%
	Udział osób korzystających ze środowiskowej opieki społecznej w ludności ogółem		Powiat łowicki	3,13%	2,72%	2,60%	2,58%
	Województwo Łódzkie		4,03%	3,57%	3,33%	3,37%	

Źródło: BDL

Zasadniczym wskaźnikiem wskazującym na poziom ekonomicznej samowystarczalności ludności jest „Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem”. W badanym okresie od roku 2020 **wskaźnik ten jest niższy od średniego wskaźnika dla województwa łódzkiego oraz powiatu łowickiego. Świadczy to o występowaniu na obszarze gminy problemu ubóstwa, jednakże w stopniu niższym niż ma ta miejsce w powiecie i województwie.**

Bezpieczeństwo publiczne

Tabela 6 Bezpieczeństwo publiczne

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Dane za rok:			
				2020	2021	2022	2023
1	Liczba przestępstw ogółem	szt	Gmina Chąśno	61	79	36	28
			Powiat Łowicki	1 470	1 306	1 832	1 687
			Województwo Łódzkie	45 777	44 680	54 836	46 239

Źródło: Polska w liczbach.pl, BDL, KPP w Łowiczu

W 2023 roku w gminie Chąśno, na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji, oszacowano ponad 28 przestępstw. W świetle danych posiadanych przez KPP w Łowiczu, należy wnioskować, że Gmina Chąśno jest jedno z najbezpieczniejszych gmin powiatu.

Kultura

Tabela 7 Aktywność kulturalna mieszkańców

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Dane za rok:			
				2020	2021	2022	2023
1	Liczba czytelników bibliotek publicznych w ciągu roku	osób	Gmina Chąšno	151	158	160	160
			Powiat Łódzki	6 131	6 485	5 804	6 834
			Województwo Łódzkie	313 978	315 051	335 611	361 097
2	Wskaźnik	%	Gmina Chąšno	5,17%	5,48%	5,56%	5,54%
			Powiat Łódzki	8,32%	8,76%	7,81%	9,15%
	Udział czytelników bibliotek publicznych w ludności ogółem		Województwo Łódzkie	13,00%	13,15%	14,11%	15,28%
3	Liczba imprez w roku organizowanych przez jednostki/ośrodki kultury na danym obszarze	szt	Gmina Chąšno	1	6	15	159
			Powiat Łódzki	187	117	160	183
			Województwo Łódzkie	14289	6431	8816	10901
4	Liczba imprez w roku organizowanych przez jednostki/ośrodki kultury na danym obszarze na 1000 ludności	szt/1000 osób	Gmina Chąšno	0,34	2,08	5,21	55,07
			Powiat Łódzki	2,46	1,56	2,14	2,47
			Województwo Łódzkie	5,91	2,69	3,71	4,61

Źródło: BDL

Aktywność mieszkańców Gminy oceniono na podstawie wskaźnika czytelnictwa oraz wskaźników aktywności instytucjonalnej i indywidualnej mieszkańców w sferze kultury. Aktywność czytelnicza mieszkańców gminy w latach 2020-2023 była niższa od średniej wojewódzkiej oraz powiatowej.

Na terenie Gminy Chąšno funkcjonuje Gminny Dom Kultury i Biblioteka Publiczna w Chąśnie Drugim. Biblioteka posiada księgozbiór w formie tradycyjnej oraz elektronicznej, skierowany od wszystkich zainteresowanych mieszkańców. Placówka realizuje działalność kulturalną poprzez organizowane wydarzenia skierowane dla wszystkich mieszkańców Gminy, niezależnie od wieku i zainteresowań. W działalność zaangażowani są również lokalni twórcy ludowi oraz Koło Gospodyń Wiejskich.

Kultura fizyczna

Aktywność społeczna w zakresie kultury fizycznej mieszkańców Gminy zmierzona została za pomocą wskaźnika „Udział członków klubów sportowych w ludności ogółem”. Na obszarze Gminy Chąšno funkcjonuje Gminny Klub Sportowy "Olimpia Chąšno".

Tabela 8. Aktywność w zakresie kultury fizycznej

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Stan na koniec roku:		
				2020	2022	2024
1	Liczba członków klubów sportowych	osób	Gmina Chąśno	70	76	21
			Powiat Łowicki	2134	1658	Bd
			Województwo łódzkie	58324	58906	Bd
2	WSKAŹNIK	%	Gmina Chąśno	2,4	2,6	1
	Udział członków klubów sportowych w ludności ogółem		Powiat Łowicki	2,8	2,2	Bd
	Województwo łódzkie		2,4	2,5	Bd	
3	Liczba członków klubów sportowych na 1000 mieszkańców (dane co 2 lata)	osób	Gmina Chąśno	23,9	26,3	0,7
			Powiat Łowicki	28,5	30,7	Bd
			Województwo łódzkie	23,9	25,5	Bd

Źródło: BDL

*dane aktualizowane co dwa lata

W analizowanym obszarze czasowym spadła liczba członków klubów sportowych na obszarze Gminy. Jednakże mieszkańcy chętnie uczestniczą w wydarzeniach sportowych m.in. Gminny Rajd Rowerowy, czy turnieje dla członków ochotniczych straży pożarnych.

Edukacja, wychowanie przedszkolne

Na terenie Gminy Chąśno działają dwie placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Józefa Chełmońskiego w Błędowie
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Ufy w Mastkach

Tabela 9 Opieka nad dziećmi w wieku przedszkolnym

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Dane za rok:			
				2020	2021	2022	2023
1	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na danym obszarze	osoby	Gmina Chąśno	53	58	59	57
			Powiat łowicki	2 689	2 794	2 831	2 779
			Województwo Łódzkie	14 461	15 207	15 854	15 833
2	WSKAŹNIK	%	Gmina Chąśno	10,15	11,26	11,46	11,02
	Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ludności w wieku przedprodukcyjnym		Powiat łowicki	23,46	24,60	25,23	25,49
	Województwo Łódzkie		3,48	3,67	3,86	3,91	
2	WSKAŹNIK	%	Gmina Chąśno	44,6	45,7	41,3	48,9
	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		Powiat łowicki	84,1	81,9	76,1	73,6
	Województwo Łódzkie		85,9	89,5	93,4	94,9	

Źródło: BDL

Ocenę poziomu wychowania przedszkolnego w Gminie Chąśno przeprowadzono w oparciu o wskaźniki:

- Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ludności w wieku przedprodukcyjnym
- Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym.

Egzamin ósmoklasisty w Gminie Chąśno od 2020 roku przynosił wyniki poniżej średniej wojewódzkiej w języku angielskim, natomiast w języku polskim i matematyce uczniowie osiągnęli wyniki zbliżone lub lepsze niż średnie województwa.

Podsumowując, w zakresie języka polskiego i matematyki poziom nauczania w Gminie Chąśno jest porównywalny do średniej wojewódzkiej, a nawet lepszy w niektórych latach. Wyniki z języka angielskiego pozostają niższe, co wskazuje na obszar wymagający dalszego wsparcia.

Tabela 10. Poziom edukacji w Gminie Chąšno

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Dane za rok:			
				2020	2021	2022	2023
1	Ilość uczniów przypadających na 1 oddział w szkole podstawowej	osób	Gmina Chąšno	12	12	11	10
			Powiat Łowicki	18	18	19	19
			Województwo Łódzkie	16	16	17	16
2	Wynik egzaminów 8-klasisty język angielski	%	Gmina Chąšno	57,02	56,07	55,82	48,03
			Powiat Łowicki	51,85	64,08	65,42	62
			Województwo Łódzkie	53,72	65,12	66	64,95
3	Wynik egzaminów 8-klasisty język polski	%	Gmina Chąšno	62,86	55	61,11	58,48
			Powiat Łowicki	58,88	59,11	58,24	63,36
			Województwo Łódzkie	57,97	58,32	58,46	64,26
4	Wynik egzaminów 8-klasisty matematyka	%	Gmina Chąšno	61,19	50,22	56,71	43,45
			Powiat Łowicki	50,2	51,52	60,78	56,1
			Województwo Łódzkie	46,93	48,04	57,57	53,73

Źródło: <https://lodz.oke.gov.pl>, <https://mapa.wyniki.edu.pl>

3.3 Sfera gospodarcza Gminy

W badanym okresie 2020-2023 aktywność gospodarcza w Gminie Chąšno utrzymuje się na poziomie niższym niż średnia dla Powiatu Łowickiego i Województwa Łódzkiego. Liczba osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą w gminie utrzymuje się na podobnym poziomie w analizowanym okresie. Udział osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą w ludności w wieku produkcyjnym pozostaje niższy niż w skali powiatu i województwa. W 2023 roku wskaźnik ten wynosił 7,1% w gminie, podczas gdy w Powiecie Łowickim osiągnął 11,9%, a w Województwie Łódzkim 15,7%.

Podobne tendencje występują w przypadku nowo rejestrowanych działalności gospodarczych. W latach 2020-2023 liczba nowozarejestrowanych jednoosobowych działalności gospodarczych w Gminie Chąšno wahała się od 5 do 11 rocznie, natomiast w Powiecie Łowickim oscylowała wokół 400 podmiotów, a w Województwie Łódzkim przekraczała 15 tysięcy. Udział nowo rejestrowanych działalności w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w gminie wahał się od 0,29% w 2021 roku do 0,63% w 2019 roku, pozostając niższym niż w skali województwa, gdzie wskaźnik ten osiągnął 1,2% w 2023 roku.

Pomimo wzrostu liczby działalności gospodarczych, dynamika tego wzrostu jest niewystarczająca, aby w najbliższych latach zniwelować różnice względem wskaźników powiatowych i wojewódzkich.

Tabela 11 Aktywność gospodarcza

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Dane za rok:			
				2020	2021	2022	2023
1	Liczba osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą na danym obszarze	osób	Gmina Chąśno	120	124	120	123
			Powiat Łowicki	4 998	5 130	5 202	5 293
			Województwo Łódzkie	196 087	201 929	207 235	211 102
2	WSKAŹNIK	%	Gmina Chąśno	6,8%	7,1%	6,9%	7,1%
	Udział osób prowadzących 1-osobową działalność gospodarczą w ludności w wieku produkcyjnym		Powiat Łowicki	10,8%	11,4%	11,5%	11,9%
	Województwo Łódzkie		14,0 %	14,6 %	15,2 %	15,7 %	
3	Liczba nowozarejestrowanych osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą na danym obszarze	osób	Gmina Chąśno	8	11	8	5
			Powiat Łowicki	374	396	407	394
			Województwo Łódzkie	15 104	16 670	17 651	16 189
4	WSKAŹNIK	%	Gmina Chąśno	0,45%	0,63%	0,46%	0,29%
	Udział nowozarejestrowanych osób prowadzących 1- osobową działalność gospodarczą w ludności w wieku produkcyjnym		Powiat Łowicki	0,81%	0,87%	0,90%	0,88%
	Województwo Łódzkie		1,08%	1,21%	1,30%	1,20%	

Źródło: BDL

3.4 Sfera środowiskowa Gminy

Na terenie Gminy nie funkcjonuje zbiorcza sieć kanalizacyjna. Aktualnie na obszarze sołectwa Goleńsko prowadzona jest inwestycja polegająca na budowie sieci kanalizacyjnej z planowanym terminem zakończenia w maju 2025 roku. W planach jest również budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Mastki.

Obecnie najpopularniejszym źródłem ciepła w gminie są indywidualne paleniska opalane paliwem stałym: drewnem i węglem. Niska emisja związana z tym sposobem ogrzewania wpływa na jakość powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym. Ogrzewanie elektryczne oraz gazowe jest wykorzystywane w mniejszym zakresie. Według corocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim nie zanotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu średniorocznego pyłów PM₁₀ i PM_{2,5} związanych z emisją z palenisk opalanych drewnem i węglem. Nie stwierdzono również przekroczenia dopuszczalnego poziomu średniodobowego pyłów. Na obszarze Gminy Chąśno również nie zaobserwowano zawyżonych norm jakości powietrza.

Ze względu na niski poziom uprzemysłowienia, na terenie gminy nie występuje zagrożenie awariami przemysłowymi, hałasem przemysłowym ani znaczącą emisją gazów i pyłów z zakładów produkcyjnych.

Ocena stanu środowiska gminy opiera się na kilku wskaźnikach, takich jak udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie mieszkańców oraz procent odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej masy odpadów komunalnych. Wzięto pod uwagę liczbę obiektów wymagających podłączenia do sieci kanalizacyjnej. Działania te mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz ochronę zasobów naturalnych. W analizie szczegółowej wykorzystano dodatkowo liczbę źródeł niskiej emisji (np. piecy węglowych) według danych z CEEB.

Szczegółowe dane zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 12 Warunki lokalnej egzystencji

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Dane za rok:			
				2020	2021	2022	2023
1	Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej	%	Gmina Chąšno	90,1	90,2	90,3	90,3
			Powiat Łowicki	93,7	93,8	93,8	93,9
			Województwo Łódzkie	94,4	94,5	94,6	94,6
2	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	osoby	Gmina Chąšno	23	266	310	365
			Powiat Łowicki	34 216	34 004	34 992	34 511
			Województwo Łódzkie	1 704 474	1 686 324	1 692 203	1 685 664
3	Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ludności ogółem	%	Gmina Chąšno	7,6	9,2	10,8	12,6
			Powiat Łowicki	45,1	45,3	46,9	46,6
			Województwo Łódzkie	70,6	70,4	71,1	71,4
4	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoby	Gmina Chąšno	253	262	268	272
			Powiat Łowicki	31 964	32 344	32 462	32 397
			Województwo Łódzkie	1 554 414	1 547 077	1 539 379	1 531 389
5	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	Gmina Chąšno	65	69	71	72
			Powiat Łowicki	5 207	5 572	5 802	5 957
			Województwo Łódzkie	175 437	181 944	186 397	191 718
6	Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ludności ogółem	%	Gmina Chąšno	8,7	9,1	9,3	9,4
			Powiat Łowicki	42,1	43,1	43,5	43,8
			Województwo Łódzkie	64,3	64,6	64,7	64,8
7	Zebrane odpady komunalne ogółem na danym obszarze	ton	Gmina Chąšno	581,17	577,53	490,42	492,13
			Powiat Łowicki	22 614,31	21 707,35	20 196,96	21 309,07
			Województwo Łódzkie	850 660,68	876 156,83	849 023,76	844 765,33
8	W tym: odpady zebrane selektywnie w ciągu roku	ton	Gmina Chąšno	208,93	171,70	162,28	156,71
			Powiat Łowicki	7 171,88	6 175,68	5 841,53	6 433,11
			Województwo Łódzkie	329 082,06	345 051,58	336 463,50	341 643,03
9	Proekologiczna gospodarka odpadami Udział odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ilości odpadów komunalnych	%	Gmina Chąšno	35,9	29,7	33,1	31,8
			Powiat Łowicki	31,7	28,4	28,9	30,2
			Województwo Łódzkie	38,7	39,4	39,6	40,4

Źródło: BDL, Polska w liczbach

Poziom wyposażenia ludności w instalację wodociągową nie stanowi problemu na jakimkolwiek obszarze w analizowanym okresie. Ponad 90% ludności posiada dostęp do sieci wodociągowej.

W badanym okresie stwierdzono natomiast na terenie Gminy Chąšno niski poziom warunków lokalnej egzystencji i jej środowiska. Wskaźnik udziału ludności gminy korzystającej z oczyszczalni ścieków w ludności ogółem jest zdecydowanie niższy od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

W zakresie proekologicznej gospodarki odpadami sytuacja jest zdecydowanie gorsza od średniej wojewódzkiej, ale lepsza niż średnia powiatowa.

3.5 Sfera techniczna i funkcjonalno-przestrzenna

Oceny sfery technicznej i funkcjonalno-przestrzennej dokonano w oparciu o wskaźniki:

- Długość ścieżek rowerowych na 1000 mieszkańców,
- Powierzchnia użytkowa nowych mieszkań na 1000 ludności,
- Średnia 3-letnia ilość mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców

Tabela 13 Infrastruktura sfery techniczno-użytkowej

Lp.	Wyszczególnienie diagnozowanych stanów	Jm	Obszar danych	Dane za rok:			
				2020	2021	2022	2023
1	Powierzchnia użytkowa nowo oddanych mieszkań	m ²	Gmina Chąšno	121,4	130,0	138,0	181,9
			Powiat Łowicki	143,7	95,2	156,3	127,4
			Województwo Łódzkie	90,6	97,2	93,2	92,1
2	Średnia 3 letnia ilości mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 mieszkańców	szt/1000 mieszkańców	Gmina Chąšno	0,7	1,4	1,7	2,1
			Powiat Łowicki	1,6	2,2	2,1	2,4
			Województwo Łódzkie	4,0	4,6	5,1	5,2
3	Powierzchnia użytkowa nowych mieszkań na 1000 mieszkańców	m ² /1000 mieszkańców	Gmina Chąšno	208,2	178,3	287,0	569,4
			Powiat Łowicki	209,6	315,4	231,9	286,5
			Województwo Łódzkie	421,4	487,1	519,0	456,4

Źródło: BDK, Strateg, stat.gov.pl (Obszary tematyczne>Portret jednostki terytorialnej)

Na terenie Gminy Chąšno nie występują ścieżki rowerowe, więc nie analizowano tego wskaźnika w odniesieniu do danych powiatowych i wojewódzkich. Jednakże należy zauważyć, że rozwój infrastruktury rowerowej (ścieżek rowerowych) jest istotny z punktu widzenia bezpieczeństwa drogowego, kondycji fizycznej i zdrowia mieszkańców.

Średnie wskaźniki z analizowanego okresu odniesienia lokują Gminę na uśrednionej pozycji w odniesieniu do powiatu i województwa. Ilość oddanych mieszkań w odniesieniu na 1000 mieszkańców uległa wzrostowi i zbliża się do wartości powiatowych w ostatnim analizowanym roku.

Rozwój gospodarki mieszkaniowej mierzony wskaźnikiem powierzchni nowych mieszkań na 1000 ludności przekracza poziom powiatowy i wojewódzki. Średnia 3-letnia ilość mieszkań oddanych do użytkowania w gminie stanowi ponad 40% poziomu wojewódzkiego i prawie 88% poziomu powiatowego.

Podsumowując powyższe w Gminie Chąšno występują istotne, nie rozwiązanych dotąd, problemów w sferze techniczno-użytkowej. Dotyczą przede wszystkim infrastruktury rowerowej.

Przestrzeń nieużytkowana

Na terenie Gminy Chąšno występują powierzchnie zdegradowane definiowane jako nieużytkowane tereny i obiekty, a także konkretne obszary i obiekty wskazywane przez mieszkańców do rewitalizacji.

3.6 Podsumowanie i wnioski

Wstępna analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i funkcjonalno- użytkowej wskazała na następujące hipotetyczne obszary problemowe w gminie:

- 1) Postępujący proces starzenia się ludności,
- 2) Niska atrakcyjność osadnicza (ujemne saldo migracji),
- 3) Niski poziom aktywności kulturalnej mieszkańców (udział w zajęciach tematycznych)
- 4) Niska skala wychowania przedszkolnego,
- 5) Niski poziom edukacji na szczeblu podstawowym,
- 6) Niski poziom aktywności gospodarczej,
- 7) Niski poziom gospodarki ściekowej,
- 8) Brak bezpiecznej infrastruktury rowerowej (ścieżek rowerowych).

3.7 Wstępne badanie ankietowe problematyki rewitalizacji na terenie gminy

Organizacja badania

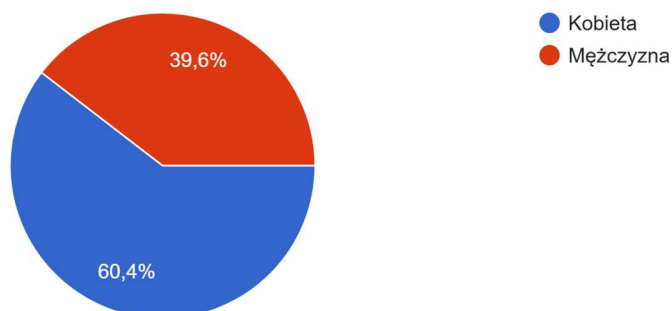
Elementem prac nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Chąśno było przeprowadzone wśród mieszkańców badanie ankietowe. Opinie zbierano za pośrednictwem kwestionariusza ankietowego w formie elektronicznej, udostępnionego na stronie internetowej Gminy. Kwestionariusz składał się z 8 pytań oraz metryczki, w której respondenci podawali płeć, wiek, wykształcenie, status zawodowy oraz miejsce zamieszkania.

Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji społeczno-funkcjonalnej przestrzeni Gminy oraz oczekiwania działań.

Charakterystyka mieszkańców biorących udział w konsultacjach

1. Proszę podać Pan/i płeć

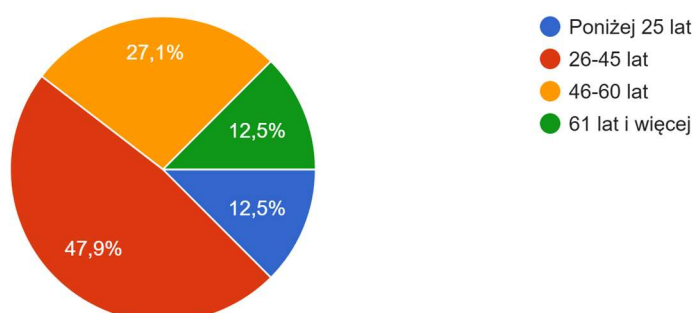
48 odpowiedzi

W badaniu wzięło udział 48 respondentów, w tym 29 kobiet i 19 mężczyzn.

2. Proszę podać Pan/i wiek

48 odpowiedzi

Zdecydowana większość, bo aż 48% respondentów jest w wieku od 26 do 45 lat. 27% stanowią osoby w wieku od 46 do 60 lat, a 25% stanowią osoby w przedziale wiekowym 26-45 oraz osoby mające mniej niż 25 lat.

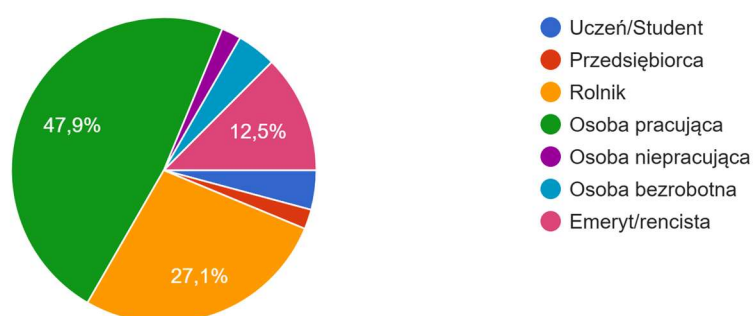
W badaniu wzięli udział mieszkańcy 16 różnych miejscowości:

- Chąśno
- Błędów
- Mastki
- Karnków
- Błędów
- Karsznice Duże
- Skowroda Południowa

- Sierżniki
- Niespusza
- Goleńsko
- Marianka
- Wyborów
- Chąśno Drugie
- Karsznice Małe
- Wyborów
- Przemysłów

4. Proszę podać Pan/i sytuację zawodową

48 odpowiedzi

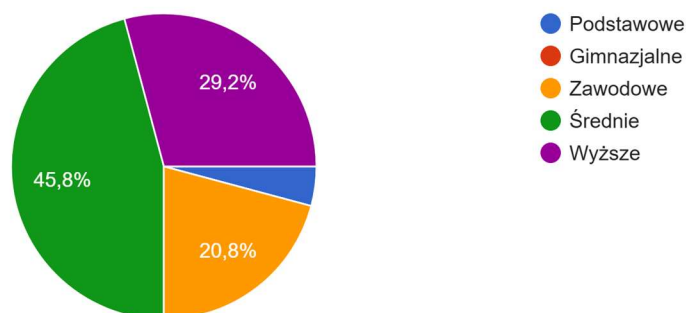

Na podstawie 48 udzielonych odpowiedzi, najliczniejszą grupę respondentów stanowili osoby pracujące – 47,9%. Kolejną pod względem liczebności kategorią byli rolnicy, którzy stanowili 27,1% ogółu. Na trzecim miejscu znaleźli się emeryci/renciści – 12,5%. Pozostałe grupy były reprezentowane w znacznie mniejszym stopniu: uczniowie/studenci oraz przedsiębiorcy stanowili po około 4% respondentów, natomiast osoby niepracujące i osoby bezrobotne – po około 2%.

Dane te wskazują, że w badaniu dominowali aktywni zawodowo mieszkańcy, a także osoby związane z rolnictwem, co odzwierciedla strukturę społeczną typową dla gmin wiejskich.

5. Proszę podać Pan/i poziom wykształcenia

48 odpowiedzi

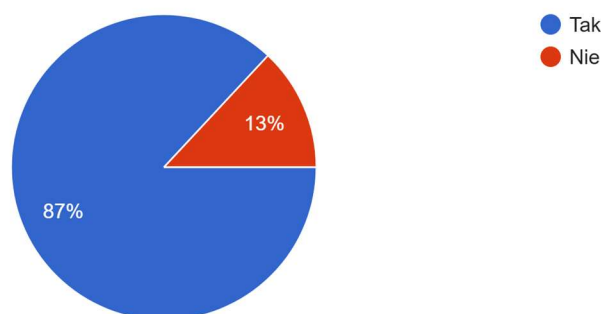

Spośród 48 respondentów największa grupa – 45,8% – posiada wykształcenie średnie. Drugą najliczniejszą kategorię stanowią osoby z wykształceniem wyższym – 29,2%. Na trzecim miejscu znajdują się respondenci z wykształceniem zawodowym – 20,8%. Niewielki odsetek badanych wskazał wykształcenie podstawowe – 4,2%, natomiast nikt nie zadeklarował wykształcenia gimnazjalnego (0%).

Dane te sugerują, że wśród uczestników badania przeważają osoby z co najmniej średnim wykształceniem, co może świadczyć o relatywnie wysokim poziomie świadomości społecznej i zaangażowania w sprawy lokalne.

6. Czy zamierza Pan/i aktywnie włączyć się w proces rewitalizacji miasta/gminy?

46 odpowiedzi

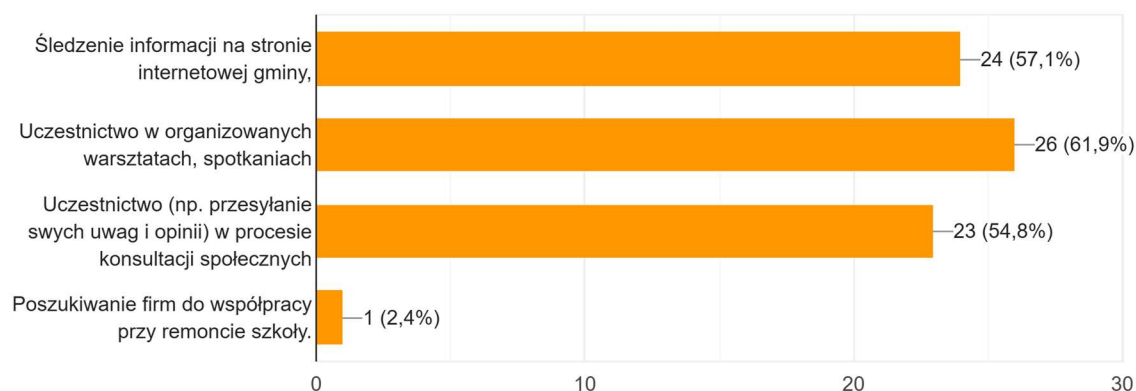
Aż 40 osób biorących udział w badaniu zadeklarowało zamiar włączenia się w proces rewitalizacji. Tylko 6 go nie wyraziło.

Na pytanie dotyczące zamiaru aktywnego włączenia się w proces rewitalizacji aż 87% respondentów (czyli 40 osób spośród 46) odpowiedziało „tak”. Tylko 13% ankietowanych (6 osób) zadeklarowało brak takiej chęci.

Wyniki te wskazują na wysoki poziom zainteresowania mieszkańców sprawami lokalnymi oraz gotowość do zaangażowania w działania na rzecz poprawy przestrzeni publicznej i jakości życia w gminie. To pozytywny sygnał dla władz lokalnych planujących partycypacyjne podejście do rewitalizacji.

W jakiej formie włączy się Pan/i w proces rewitalizacji Gminy Chąšno ?

42 odpowiedzi

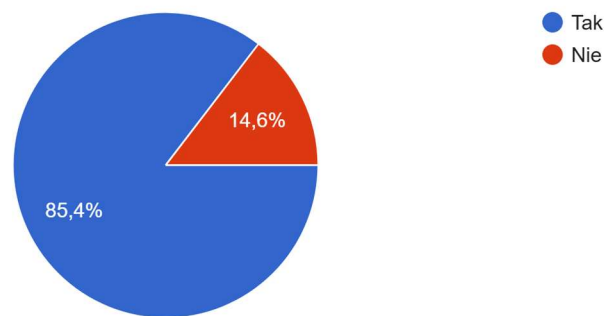
Wykres przedstawia deklarowane formy zaangażowania mieszkańców w proces rewitalizacji Gminy Chąšno. Spośród 42 osób, które udzieliły odpowiedzi, najwięcej – 26 respondentów (61,9%) – zadeklarowało chęć uczestnictwa w organizowanych warsztatach i spotkaniach. Niewiele mniej, bo 24 osoby (57,1%), planuje śledzić informacje zamieszczane na stronie internetowej gminy. 23 osoby (54,8%) zamierzają aktywnie brać udział w konsultacjach społecznych, np. przysyłając swoje uwagi i opinie. Najrzadziej wskazywaną formą zaangażowania było poszukiwanie firm do współpracy przy remoncie szkoły – tę opcję wybrała jedna osoba (2,4%).

Zidentyfikowane problemy społeczne na obszarze gminy

Proces rewitalizacji jest złożonym zagadnieniem, jednak największy nacisk kładziony jest na społeczny aspekt takiego przedsięwzięcia. W celu poprawnego zidentyfikowania uciążliwych zjawisk społecznych, poziomu życia mieszkańców oraz grup społecznych wymagających wsparcia, poproszono o wskazanie ich przez ankietowanych.

1. Czy dostrzega Pan/i konieczność przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych na terenie Gminy Chąśno?

48 odpowiedzi

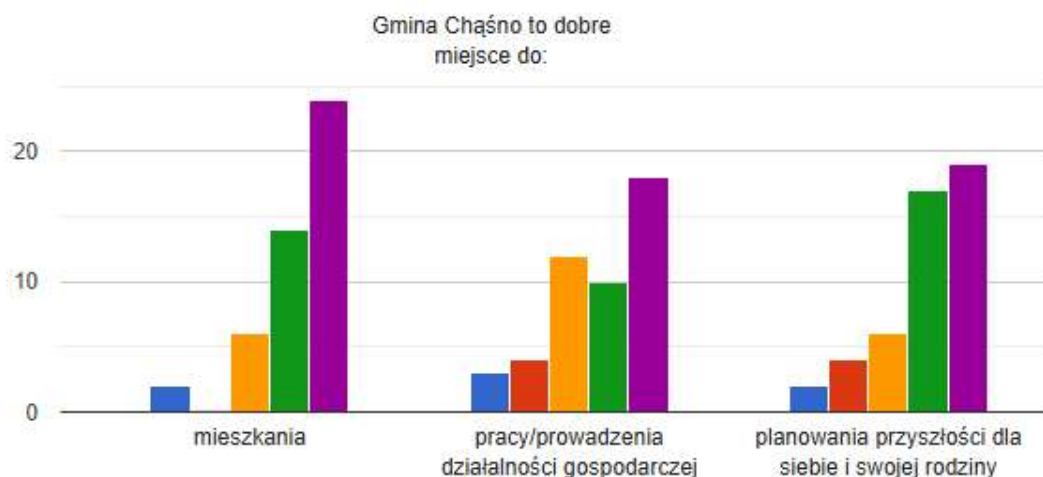

Aż 41 respondentów (85,4%) na pytanie czy dostrzegają potrzebę przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych odpowiedziało twierdząco. Z tym stwierdzeniem nie zgodziło się tylko 7 osób. Zdecydowana większość respondentów wykazuje zatem przekonanie, że rewitalizacja jest niezbędna, co wskazuje na wysokie zapotrzebowanie na tego typu działania. Opinie te mogą sugerować, że aktualny stan przestrzeni, w których żyją, nie spełnia oczekiwań mieszkańców, a poprawa jakości tych miejsc mogłaby znacząco wpłynąć na ich komfort życia.

Warto jednak zwrócić uwagę na mniejszą grupę osób, które nie zgadzają się z koniecznością rewitalizacji. Może to wynikać z różnych powodów, takich jak obawy przed kosztami, obiekcje wobec proponowanych zmian, czy też przekonanie, że obecny stan rzeczy nie wymaga natychmiastowych działań.

2. W jakim stopniu (w skali 1-5) zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

- 1 - zdecydowanie się nie zgadzam,
- 2 - raczej się nie zgadzam,
- 3 - trudno powiedzieć,
- 4 - raczej się zgadzam,
- 5 - zdecydowanie się zgadzam

Mieszkańcy zostali zapytani czy uważają Gminę Chąšno za dobre miejsce do: mieszkania, pracy, prowadzenia działalności gospodarczej oraz planowania przyszłości dla siebie i swojej rodziny w znacznej większości odpowiedzieli pozytywnie. Aż 35 osób zgadza się z twierdzeniem, że gmina jest dobrym miejscem do mieszkania. Przeciwnego zdania są tylko 2 osoby, a 6 nie ma zdania.

28 respondentów odpowiedziało, że Gmina Chąšno jest dobrym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej. 12 osób nie ma na ten temat zdania, a 7 uważa, że gmina nie jest dobrym miejscem do prowadzenia biznesu.

Uczestnicy badania wyrazili również swoje zdanie w sprawie tego czy gmina Chąšno jest dobrym miejscem do planowania przyszłości dla swojej rodziny. Dominująca większość respondentów, bo aż 36 osób odpowiedziało twierdząco. 6 osób nie miało zdania na ten temat oraz tyle samo osób nie zgadza się, że tak jest.

W odpowiedzi na potrzebę wprowadzenia zmian w infrastrukturze, społeczności lokalne wskazały szereg obszarów, które wymagają modernizacji i poprawy. Analiza propozycji rewitalizacyjnych, zebranych wśród mieszkańców gminy, ukazuje szeroki wachlarz potrzeb – od odnowy obiektów użyteczności publicznej, przez poprawę infrastruktury edukacyjnej, aż po rozwój terenów rekreacyjnych i sportowych. Istotnym elementem tych sugestii jest także poprawa warunków w placówkach edukacyjnych, stworzenie nowych przestrzeni do spotkań społecznych oraz inwestowanie w infrastrukturę dla dzieci i młodzieży.

Z odpowiedzi wynika wyraźna potrzeba rewitalizacji kilku kluczowych miejsc w gminie, takich jak Gminny Ośrodek Kultury, budynki po ośrodkach zdrowia, tereny wokół szkół oraz boiska. Mieszkańcy gminy wskazują także na potrzebę modernizacji obiektów sportowych, kulturowych, a także tworzenia nowych przestrzeni, które mogłyby integrować społeczność lokalną. W kontekście rewitalizacji ważnym elementem jest także dbałość o przestrzeń publiczną i jej funkcjonalność, co przyczyniłoby się do poprawy jakości życia w gminie.

W poniższym zestawieniu przedstawiono kluczowe propozycje rewitalizacji, które odzwierciedlają priorytety i potrzeby mieszkańców Gminy Chąšno.

1. Główne propozycje rewitalizacji:

- **Chąšno:** Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury (GOK) oraz Dworku w Chąśnie, a także rozwój terenów inwestycyjnych w okolicach kompleksu sportowego.
- **Goleńsko:** Rewitalizacja Domu Ludowego z otoczeniem i budową placu zabaw jako miejsca spotkań lokalnej społeczności.
- **Błędów:** Budowa nowoczesnego boiska przy szkole oraz rewitalizacja terenu wokół szkoły, w tym placu zabaw i infrastruktury edukacyjnej (np. szafki dla uczniów).
- **Mastki:** Odnowa budynku OSP, zbiornika retencyjnego oraz budowa boiska przy szkole.
- **Sołectwa i inne obszary:** Rozwój terenów w Chąśnie oraz w Błędowie, a także budowa jednej nowoczesnej szkoły w Chąśnie zamiast dwóch małych, co zmniejszyłoby koszty i poprawiłoby warunki edukacyjne.

2. Infrastruktura edukacyjna:

- Propozycje dotyczące przekształcenia obecnych szkół, budowy nowoczesnych placówek z przedszkolami i żłobkami, które mogłyby działać przez dłuższe godziny. Szczególnie wskazano na potrzebę poprawy warunków w istniejących szkołach (np. w Błędowie).

3. Obiekty użyteczności publicznej:

- Rewitalizacja obiektów takich jak budynek po ośrodku zdrowia w Chąśnie, Gminny Dom Kultury, biblioteka publiczna oraz obiekty OSP w różnych miejscowościach.

4. Obiekty rekreacyjno-sportowe:

- Propozycje rozwoju boisk szkolnych w Błędowie, Mastkach oraz innych miejscowościach, w tym placów zabaw z dodatkowymi atrakcjami, takimi jak huśtawki dla niepełnosprawnych.

5. Propozycje związane z naturą:

- Zawarte są także propozycje dotyczące ochrony i rewitalizacji obiektów przyrody, choć mniej szczegółowe w porównaniu do innych obszarów.

6. Wnioski i rekomendacje:

- Istnieje duże zapotrzebowanie na rewitalizację zarówno obiektów edukacyjnych, jak i kulturowych oraz sportowych.
- W szczególności wskazuje się na potrzebę poprawy infrastruktury dla dzieci (placów zabaw, szkół) oraz stworzenia przestrzeni do spotkań lokalnych społeczności.
- Odpowiedzi wskazują na znaczną potrzebę modernizacji oraz dostosowania obiektów do współczesnych wymagań, takich jak wygodne warunki dla uczniów i nowoczesne przedszkola.

Najczęściej wskazywane sołectwa wymagające rewitalizacji (w kolejności pilności):

- Chąśno (w tym Chąśno Drugie)

To sołectwo pojawia się zdecydowanie najczęściej. Mieszkańcy podkreślają potrzebę modernizacji obiektów publicznych (m.in. GOK, były ośrodek zdrowia), poprawy infrastruktury edukacyjnej oraz przestrzeni rekreacyjnych. Podnoszony jest także problem rozdrobnionej infrastruktury szkolnej, którą warto byłoby skonsolidować.

- Błędów

Kolejnym istotnym obszarem jest Błędów, gdzie wskazywano przede wszystkim na konieczność modernizacji boiska, szkoły oraz stworzenia przyjaznej infrastruktury dla dzieci i młodzieży. Mieszkańcy widzą tu potencjał rozwoju i duże zapotrzebowanie na działania infrastrukturalne.

Trzecie miejsce zajmują równorzędnie trzy sołectwa:

- Goleńsko – potrzeba rewitalizacji Domu Ludowego i jego otoczenia, budowy placu zabaw oraz stworzenia przestrzeni integracyjnej.
- Karnków – wskazywany w kontekście ogólnego zaniedbania infrastrukturalnego.
- Mastki – mieszkańcy zwracają uwagę na potrzebę modernizacji szkoły, boiska i budynku OSP.

Pojawiły się również pojedyncze głosy dotyczące sołectw takich jak Marianka, Skowroda Północna, Sierżniki, Karsznice, Wyborów czy Przemysłów.

Osoby ankietowane zostały poproszone o ocenienie stopnia zagrożenia następującymi problemami społecznymi:

- Zła sytuacja na lokalnym rynku pracy
- Patologie społeczne
- Ubóstwo
- Złe warunki mieszkaniowe
- Niskie poczucie bezpieczeństwa
- Słaba integracja mieszkańców
- Słaba współpraca instytucji publicznych z mieszkańcami
- Słaba oferta spędzania wolnego czasu
- Niski poziom lokalnej edukacji
- Problemy z opieką nad dziećmi w wieku przedszkolnym
- Problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa

Na podstawie przeprowadzonej ankiety określono, które problemy społeczne budzą największe zaniepokojenie wśród mieszkańców.

Najczęściej wskazywanymi zagrożeniami były:

- sytuacja na lokalnym rynku pracy (69,5%),
- starzenie się społeczeństwa (60,8%),
- problemy z opieką nad dziećmi w wieku przedszkolnym (56,5%),
- słaba integracja mieszkańców oraz nieatrakcyjna oferta spędzania wolnego czasu (po 47,8%).

Oprócz wskazanych problemów społecznych, mieszkańcy zwrócili uwagę również na inne istotne kwestie wpływające na komfort życia w lokalnej społeczności.

Wśród nich wymieniono m.in.:

- wałęsające się psy, które całymi dniami poruszają się bez nadzoru, wypuszczane przez mieszkańców,
- brak terenów uzbrojonych dla działalności gospodarczej, co ogranicza możliwości rozwoju lokalnego biznesu,

Następne pytanie ankiety dotyczyło oceny poziomu zagrożenia następującymi problemami

gospodarczymi, technicznymi, funkcjonalno-przestrzennymi oraz środowiskowymi:

- Problemy z prowadzeniem działalności gospodarczej
- Niedostatek infrastruktury technicznej
- Brak dostępu do współczesnych technologii informacyjnych
- Zły stan obiektów użyteczności publicznej
- Zdewastowane i opuszczone tereny/obiekty
- Niedostatek terenów rekreacyjnych
- Zły stan dróg, chodników
- Małe zasoby mieszkaniowe
- Zły stan techniczny budynków mieszkalnych
- Niedostatek ścieżek rowerowych
- Niskie poczucie bezpieczeństwa drogowego
- Niedostateczna dostępność infrastruktury użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnością
- Słaba komunikacja
- Zaniedbane zabytki
- Zanieczyszczenie środowiska
- Niska estetyka otoczenia
- Inne...

Na podstawie analizy wyników można wskazać, że za najpoważniejsze problemy ankietowani uznali:

- brak ścieżek rowerowych (62,2%),
- małe zasoby mieszkaniowe (53,3%),
- niskie poczucie bezpieczeństwa drogowego (46,6%),
- słabą komunikację (46,5%),
- niedostateczną dostępność infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnościami (46,5%).

Ponadto wśród odpowiedzi otwartych pojawiły się dodatkowe uwagi mieszkańców. Zwrócono uwagę m.in. na:

- zły stan estetyczny lasu w kierunku Marianki, określanego przez mieszkańców jako „widokówka Chąśna”, którego zaniedbany wjazd negatywnie wpływa na wizerunek miejscowości
- brak oświetlenia dróg w sezonie letnim, co stanowi poważny problem zwłaszcza dla pieszych i rowerzystów. W związku z ograniczonymi środkami finansowymi, mieszkańcy sugerują rozważenie inwestycji w lampy solarne jako alternatywnego, tańszego rozwiązania.

W kolejnym pytaniu mieszkańcy jasno wskazali, które problemy ich zdaniem powinny zostać potraktowane priorytetowo. Wśród najczęściej powtarzających się potrzeb znalazły się kwestie zarówno społeczne, jak i infrastrukturalne.

Na pierwszym planie znalazły się:

- integracja mieszkańców i współpraca lokalna,
- poprawa komunikacji i transportu, w tym szczególnie chodników, przejść dla pieszych oraz ścieżek rowerowych,
- stan dróg i bezpieczeństwo ruchu drogowego, zwłaszcza w rejonach szkół (np. przy Szkole Podstawowej w Błędowie padła konkretna propozycja montażu progów zwalniających),
- niedobór miejsc rekreacji – placów zabaw, boisk, terenów do spędzania wolnego czasu,
- niedostatek atrakcyjnych miejsc pracy, szczególnie dla młodych ludzi oraz problemy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Dodatkowo zwrócono uwagę na:

- brak przedszkola czynnego w godzinach 7–17,
- konieczność rozbudowy infrastruktury technicznej (np. kanalizacji),
- zły stan budynków użyteczności publicznej,
- niską estetykę boiska przy szkole,
- oraz zbyt dużą prędkość pojazdów w Chąśnie Drugim, która budzi realny niepokój mieszkańców.

Wskazane problemy powtarzały się w wielu wypowiedziach, co świadczy o ich szczególnej wadze dla lokalnej społeczności.

Większość respondentów nie wskazała dodatkowych problemów wymagających działań rewitalizacyjnych. Wśród pojedynczych głosów pojawiły się jednak uwagi dotyczące jakości obsługi mieszkańców w Urzędzie Gminy oraz funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za pomoc społeczną. Sygnały te mogą wskazywać na potrzebę poprawy standardów pracy i kontaktu z mieszkańcami.

W ostatnim pytaniu ankiety ankietowani zostali poproszeni o wymienienie działań lub przedsięwzięć (z tych które zostały wskazane przez nich jako priorytetowe) które powinny zostać podjęte w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.

Wymienione zostały:

- **Modernizacja/budowa infrastruktury technicznej - 37,5%**
- **Modernizacja/budowa infrastruktury drogowej – 58,3%**
- Modernizacja/budowa infrastruktury ochrony środowiska – 33,3%
- Modernizacja/budowa infrastruktury edukacyjno-oświatowej – 29,2%
- Poprawa wyposażenia istniejących obiektów edukacyjno-oświatowych – 20,8%
- Poprawa dostępności infrastruktury gminnej dla osób z niepełnosprawnością – 18,8%
- Rozwój systemu komunikacji – 33,3%
- **Poprawa estetyki i ładu przestrzennego – 39,6%**
- Modernizacja obiektów kulturalnych – 27,1%
- Rozszerzenie oferty programowej istniejących obiektów kultury – 18,8%
- Nakłady na rozwój turystyki – 12,5%

- Wsparcie aktywności gospodarczej i zawodowej – 31,3%
- Przedsięwzięcia przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu – 18,8%
- Rozwój mikro i małych przedsiębiorstw oraz pozyskanie inwestorów zewnętrznych – 37,5%
- Nakłady na poprawę bezpieczeństwa publicznego – 29,2%
- **Nakłady na poprawę bezpieczeństwa drogowego – 47,9%**
- Posprzątanie lasu i wjazdu do Chaśna od strony Marianki – 2,1%

Podsumowanie badania

Wyniki ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji pokazują duże zainteresowanie i zaangażowanie społeczne. Respondenci chętnie dzielili się swoimi opiniami – większość z nich nie tylko dostrzega potrzebę przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych, ale także deklaruje gotowość do aktywnego udziału w tym procesie. Dominującymi formami zaangażowania, które wskazali, były uczestnictwo w warsztatach i spotkaniach, śledzenie informacji na stronie internetowej gminy oraz udział w konsultacjach społecznych.

Struktura demograficzna respondentów wskazuje, że w badaniu uczestniczyły głównie osoby w wieku produkcyjnym, aktywne zawodowo i dobrze wykształcone. Wśród badanych dominowały osoby pracujące oraz rolnicy, co odzwierciedla charakter społeczno-gospodarczy gminy. Większość uczestników posiadała wykształcenie średnie lub wyższe, co sugeruje relatywnie wysoki poziom świadomości społecznej.

Mieszkańcy wskazali również na wiele istotnych problemów społecznych, takich jak trudna sytuacja na rynku pracy, starzenie się społeczeństwa, problemy z opieką nad dziećmi, niska integracja społeczna czy uboga oferta spędzania wolnego czasu. Wśród najczęściej wskazywanych zagrożeń infrastrukturalnych znalazły się brak ścieżek rowerowych, małe zasoby mieszkaniowe, niski poziom bezpieczeństwa drogowego oraz słaba komunikacja i dostępność przestrzeni publicznych dla osób z niepełnosprawnościami.

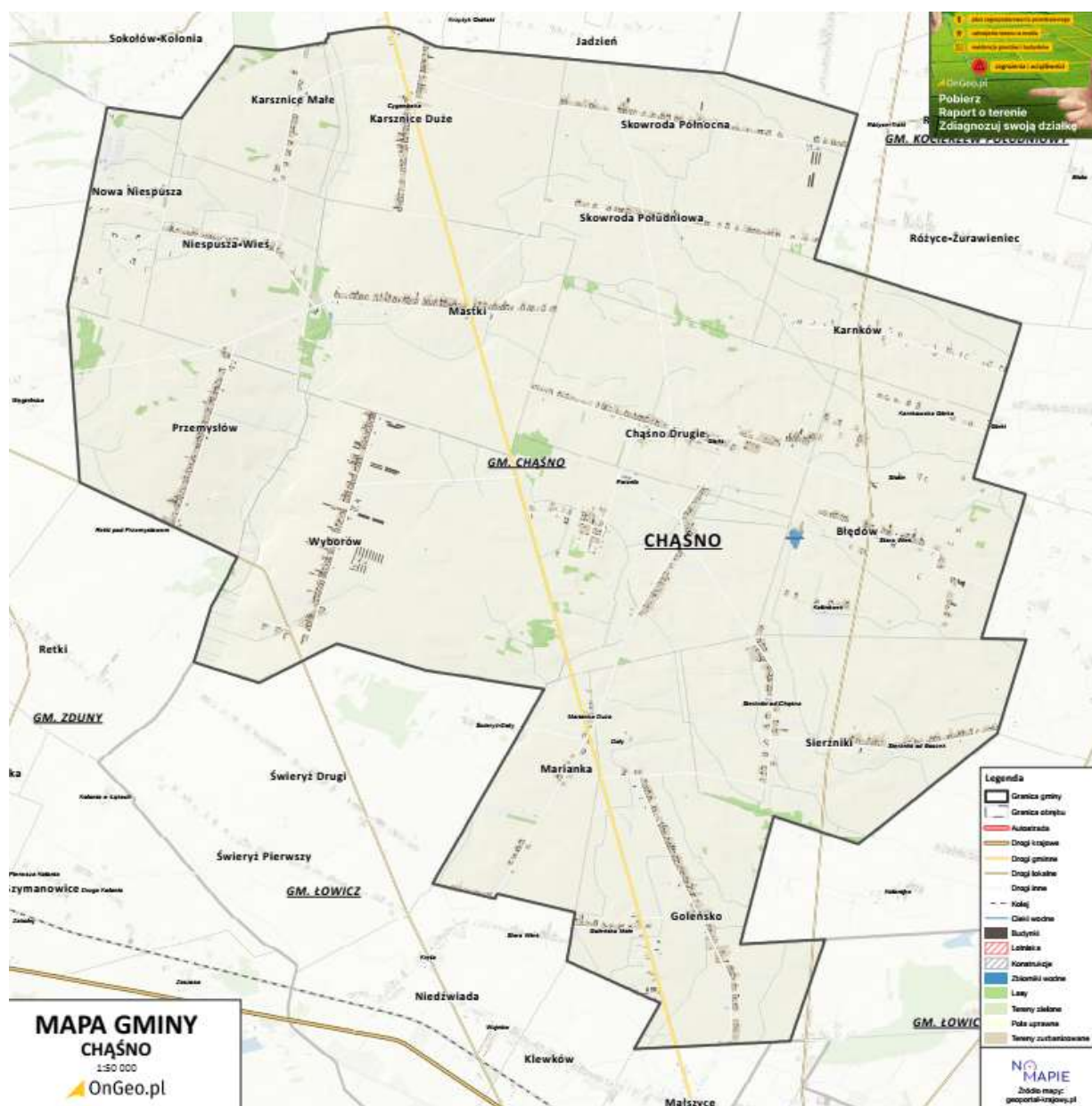
Respondenci nie tylko ocenili aktualną sytuację, ale też jasno zarysowali swoje oczekiwania względem przyszłych działań. Wśród najczęściej wymienianych potrzeb znalazły się modernizacja infrastruktury drogowej, poprawa bezpieczeństwa na drogach, rozwój infrastruktury technicznej i edukacyjnej, poprawa estetyki przestrzeni publicznej oraz wsparcie dla mikro i małych przedsiębiorstw. Zwracano także uwagę na konieczność inwestycji w miejsca spotkań społecznych, obiekty kulturalne, tereny rekreacyjne i obszary zielone.

Szczególne znaczenie przypisano kilku sołectwom – w szczególności Chaśnu, Błędowowi, Goleńsku, Karnkowowi i Mastkom – które były najczęściej wskazywane jako wymagające pilnych działań rewitalizacyjnych. Pojawiały się także głosy dotyczące estetyki przestrzeni, potrzeby uporządkowania terenów, poprawy stanu dróg i oświetlenia oraz zapewnienia lepszych warunków w instytucjach edukacyjnych i publicznych.

Zebrane odpowiedzi pokazują, że mieszkańcy dobrze orientują się w problemach lokalnych i potrafią wskazać konkretne potrzeby oraz kierunki działań. Ich zaangażowanie oraz jasno określone priorytety mogą stanowić praktyczną podstawę do dalszego planowania rewitalizacji, zgodnie z oczekiwaniami społeczności.

4.1 Przyjęta metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Rysunek 2 Podział Gminy na jednostki strukturalne

Źródło: <https://chasno.geoportal-krajowy.pl/mapa-druk>

- 1) Dokonano podziału obszaru na jednostki terytorialne – patrz tabela poniżej;

Tabela 14 Podział jednostek strukturalnych obszaru Gminy

Lp.	Sołectwa	Powierzchnia km ²
1	Błędów	5,82
2	Chąśno	4,90
3	Chąśno Drugie	5,29
4	Goleńsko	6,69
5	Karnków	2,82
6	Karsznice Duże	4,54
7	Karsznice Małe	2,05
8	Marianka	2,64
9	Mastki	5,72
10	Niespusza - Wieś	3,30
11	Nowa Niespusza	1,83
12	Przemysłów	4,45
13	Sierzniki	6,11
14	Skowroda Południowa i Północna	7,26
16	Wyborów	8,41
Razem	Gmina Chąśno	71,86

Źródło: Opracowanie własne

- 2) Dla wszystkich jednostek strukturalnych gminy przeprowadzono diagnozę, mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego.
- 3) Do **obszaru zdegradowanego** zaliczono miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:
- na terenie jednostki identyfikuje się co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami spośród tych, które określone zostały na liście poniższych wskaźników stanu kryzysowego, jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla Gminy,
 - na terenie jednostki identyfikuje się co najmniej 1 problem w pozostałych sferach mierzony wskaźnikami spośród tych, które określone zostały na liście poniższych wskaźników stanu kryzysowego, jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla Gminy.

Wskaźniki dla sfery społecznej:

w zakresie procesu starzenia się społeczeństwa:

Wskaźnik 1: „Udział ludności w wieku poprodukcyjnym na danym obszarze”.

Dodatkowo zbadano przyrost naturalny na danym obszarze.

w zakresie problemów rynku pracy:

Wskaźnik 2: „Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze”

w zakresie samowystarczalności ekonomicznej ludności, w tym problemów ubóstwa:

Wskaźnik 3: „Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze”

w zakresie skuteczności kształcenia dzieci na poziomie podstawowym:

Wskaźnik 4: „Aktywność mieszkańców w sferze kulturalnej na podstawie liczby uczestników w zajęciach tematycznych w ośrodkach kultury”

w zakresie bezpieczeństwa publicznego:

Wskaźnik 5: „Stosunek liczby kolizji drogowych na drogach gminnych do ogólnej liczby kolizji”

Wskaźniki dla pozostałych sfer:

w zakresie aktywności gospodarczej:

Wskaźnik 6: „Udział osób prowadzących 1-os działalność gospodarczą w ludności w wieku produkcyjnym”

w zakresie środowiskowym:

Wskaźnik 7: „Udział budynków wymagających podłączenia do kanalizacji sanitarnej w odniesieniu na 1000 mieszkańców”

w zakresie funkcjonalno-przestrzennym:

Wskaźnik 8: „Występuje przestrzeń zdegradowana na danym obszarze” „Planowane są działania inwestycyjne na danym obszarze”

Spośród wszystkich aspektów określonych przy definicji stanu kryzysowego jako przyczyny uzasadniające prowadzenie rewitalizacji na obszarach wiejskich – nie muszą być zjawiskami patologicznymi, wymagającymi interwencji w kierunku naprawy stanu. Cechą charakterystyczną obszarów wiejskich, ściśle powiązaną z hierarchicznością ośrodków (za którą idzie zależność niektórych obszarów niewyposażonych od sąsiednich ośrodków wyposażonych), jest niedorozwój pewnych aspektów życia społeczno-gospodarczego. Naturalne jest, że obsługa w tym zakresie odbywa się w sąsiednich ośrodkach wyższego rzędu (stąd na przykład nie zawsze na obszarach wiejskich za sytuację niewłaściwą uważa się brak określonych rodzajów usług – nie są one przejawem sytuacji kryzysowej). Ponadto należało także uwzględnić fakt, że na obszarach wiejskich – zwłaszcza w skali części gmin, pojedynczych miejscowości lub części miejscowości – w praktyce nie zawsze jest możliwe monitorowanie w sposób statystyczny (za pomocą obiektywnych, porównywalnych w czasie i przestrzeni wskaźników) wszystkich aspektów określonych przy definicji stanu kryzysowego jako

przyczyny uzasadniające prowadzenie rewitalizacji: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, przekroczenie standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Tak więc na obszarach wiejskich występują tylko wybrane kategorie, określone przy definicji stanu kryzysowego, które mają charakter problemu rozwoju.

Obszarem rewitalizacji może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego część, jeśli łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy i 30 % ludności gminy.

Zgodnie z Wytycznymi MR do powierzchni obszaru rewitalizacji zaliczono rzeczywistą powierzchnię, a nie powierzchnię geodezyjną miejscowości. Jednocześnie do ludności obszaru rewitalizacji zaliczono osoby mieszkające na terenie wskazanych jako obszar rewitalizacji.

4.2 Analiza wskaźnikowa jednostek

Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej

Zaawansowanie procesu starzenia się ludności

Poniżej przedstawiono analizę struktury wiekowej mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy.

Analizie poddano stosunek poszczególnych grup ekonomicznych ludności, przy założeniu, że przez:

- Ludność w wieku przedprodukcyjnym rozumie się osoby w wieku do 17 lat,
- Ludność w wieku produkcyjnym rozumie się osoby w wieku 18-64 lat (mężczyźni) i 18-59 lat (kobiety),
- Ludność w wieku poprodukcyjnym rozumie się osoby w wieku pow. 65 lat (mężczyźni), 60 lat (kobiety).

Stany kryzysowe mierzone na dzień 30 listopada 2024 roku wskaźnikiem „Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem” wyższym od średniego wskaźnika dla gminy, stwierdzono w następujących jednostkach strukturalnych:

- Karsznice Duże,
- Mastki,
- Nowa Niespusza,
- Przemysłów,
- Sierżniki,
- Skowroda Północna,
- Wyborów.

Tabela 15 Ludność wg struktury wieku

Lp.	Nazwa jednostki strukturalnej	Ludność zameldowana na pobyt stały			Wskaźnik	Stan kryzysowy
		Ludność w wieku przedprodukcyjnym [os] - 17 lat i mniej	Ludność w wieku produkcyjnym [os] - Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat	Ludność w wieku poprodukcyjnym [os] - mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Jeżeli wskaźnik powyższej średniego wskaźnika dla gminy
		2024	2024	2024	2024	2024
1	Błędów	26	172	37	15,9%	
2	Chąśno	36	161	39	16,7%	
3	Chąśno Drugie	35	147	42	18,7%	
4	Goleńsko	64	243	67	17,9%	
5	Karnków	15	61	16	17,3%	
6	Karsznice Duże	19	77	39	28,8%	Stan kryzysowy
7	Karsznice Małe	15	43	13	18,3%	
8	Marianka	25	83	21	16,2%	
9	Mastki	26	112	47	25,4%	Stan kryzysowy
10	Niespusza - Wieś	14	80	23	19,6%	
11	Nowa Niespusza	19	58	20	20,8%	Stan kryzysowy
12	Przemysłów	24	132	46	22,5%	Stan kryzysowy
13	Sierzniki	45	171	54	20,0%	Stan kryzysowy
14	Skowroda Południowa	12	87	21	17,3%	
15	Skowroda Północna	23	92	30	20,5%	Stan kryzysowy
16	Wyborów	48	160	61	22,3%	Stan kryzysowy
Razem Gmina Chąśno		446	1879	576	19,8%	

Źródło: Urząd Gminy Chąśno

Problemy na rynku pracy

Analizie poddano wskaźnik „Udział bezrobotnych ogółem w ludności w wieku produkcyjnym”. Średni wskaźnik dla gminy wynosi 3,4%.

Stan kryzysowy, wyrażony wyższym od średniej gminy wskaźnikiem „Udział bezrobotnych ogółem w ludności w wieku produkcyjnym”, stwierdzono w następujących miejscowościach:

- Chąšno,
- Karnków,
- Karsznice Małe,
- Niespusza – Wieś,
- Skowroda Południowa.

Tabela 16 Problemy rynku pracy

Lp.	Nazwa jednostki strukturalnej	Rynek pracy	Wskaźnik	Stan kryzysowy
		Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Udział bezrobotnych ogółem w ludności w wieku produkcyjnym	Jeżeli wskaźnik powyższej średniego wskaźnika dla gminy
	Stan na rok ->	2024	2024	2024
1	Błędów	4	2,3%	
2	Chąšno	13	8,0%	Stan kryzysowy
3	Chąšno Drugie	4	2,7%	
4	Goleńsko	3	1,2%	
5	Karnków	4	6,5%	Stan kryzysowy
6	Karsznice Duże	2	2,5%	
7	Karsznice Małe	7	16,2%	Stan kryzysowy
8	Marianka	7	8,4%	Stan kryzysowy
9	Mastki	2	1,7%	
10	Niespusza - Wieś	3	3,7%	Stan kryzysowy
11	Nowa Niespusza	1	1,7%	
12	Przemysłów	2	1,5%	
13	Sierżniki	3	1,7%	
14	Skowroda Południowa	7	8%	Stan kryzysowy
15	Skowroda Północna	1	1%	
16	Wyborów	1	0,6%	
Razem Gmina Chąšno		64	3,4%	

Źródło: Urząd Gminy Chąšno

Samowystarczalność ekonomiczna ludności

Analizę samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców przeprowadzono w oparciu o 2 wskaźniki za rok 2024:

- Liczba mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej,
- Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie (Niebieska karta).

Wskaźnikiem wiodącym w diagnozie stanu kryzysowego był wskaźnik „Liczba mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej”. Średni dla gminy wskaźnik za 2024 rok wyniósł 4,8%.

W gminie Chąśno obrazujący przemoc w rodzinie wskaźnik liczby Niebieskich Kart na 1000 ludności wyniósł w roku 2024 1,72 NK/1000 os.

W następujących miejscowościach zdiagnozowano stany kryzysowe:

- Chąśno,
- Karnków,
- Mastki,
- Nowa Niespusza,
- Przemysłów.

Tabela 17 Samowystarczalność ekonomiczna

Lp.	Nazwa jednostki strukturalnej/ulicy	Samowystarczalność ekonomiczna ludności		Wskaźnik	Stan kryzysowy
		Liczba mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os]	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Jeżeli wskaźnik powyżej średniego wskaźnika dla gminy
	Stan na dzień lub za okres >	Rok 2024	Rok 2024	Rok 2024	Rok 2024
1	Błędów	6	0	2,6%	
2	Chąśno	18	1	7,7%	Stan kryzysowy
3	Chąśno Drugie	7	0	3,1%	
4	Goleńsko	11	2	2,9%	
5	Karnków	12	0	13,0%	Stan kryzysowy
6	Karsznice Duże	6	1	4,4%	
7	Karsznice Małe	14	0	19,7%	Stan kryzysowy
8	Marianka	6	0	4,6%	
9	Mastki	9	0	4,9%	Stan kryzysowy
10	Niespusza - Wieś	5	0	4,3%	
11	Nowa Niespusza	6	0	6,2%	Stan kryzysowy
12	Przemysłów	20	1	9,8%	Stan kryzysowy
13	Sierżniki	7	0	2,6%	
14	Skowroda Południowa	3	0	2,5%	
15	Skowroda Północna	3	0	2,0%	
16	Wyborów	6	0	2,2%	
Razem Gmina Chąśno		139	5	4,8%	

Źródło: Urząd Gminy Chąśno

Bezpieczeństwo publiczne

Według danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Łowiczu na terenie Gminy Chąśno zaistniało 17 przestępstw, mających największy wpływ na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Pozostałe przestępstwa to m.in. przestępstwa przeciwko rodzinie (1), nietrzeźwi kierujący (4), wypadki drogowe (2), przestępstwa narkotykowe (2). Ogólna ilość wykroczeń popełnianych na obszarze Gminy Chąśno zmniejszyła się w porównaniu do 2024 roku – spadek o ponad 75%. Na terenie Gminy odnotowano wzrost kolizji drogowych z 11 w 2023 roku do 22 w 2024 roku. Zjawisko to, może w znacznym stopniu wpływać na bezpieczeństwo mieszkańców. Problemy te sygnalizowane były również przez mieszkańców w trakcie ankietyzacji.

W następujących jednostkach zdiagnozowano stan kryzysowy:

- Błędów,
- Chąśno Drugie,
- Karnków,
- Marianka,
- Nowa Niespusza,
- Przemysłów,
- Skowroda Południowa.

Tabela 18 Bezpieczeństwo publiczne

Lp.	Nazwa jednostki strukturalnej	Bezpieczeństwo publiczne		Wskaźnik	Stan kryzysowy
		Liczba kolizji drogowych na obszarze	Liczba kolizji drogowych na drodze gminnej	Stosunek liczby kolizji drogowych na drogach gminnych do ogólnej liczby kolizji	Jeżeli wskaźnik powyższej średniego wskaźnika dla gminy
	Stan na rok ----->	Rok 2024	Rok 2024	Rok 2024	Rok 2024
1	Błędów	1	1	100%	Stan kryzysowy
2	Chąśno	4	2	50%	
3	Chąśno Drugie	3	3	100%	Stan kryzysowy
4	Goleńsko	8	0	0%	
5	Karnków	1	1	100%	Stan kryzysowy
6	Karsznice Duże	2	0	0%	
7	Karsznice Małe	0	0	0%	
8	Marianka	3	2	67%	Stan kryzysowy
9	Mastki	1	0	0%	
10	Niespusza - Wieś	0	0	0%	
11	Nowa Niespusza	1	1	100%	Stan kryzysowy
12	Przemysłów	1	1	100%	Stan kryzysowy
13	Sierzniki	0	0	0%	
14	Skowroda Południowa	1	1	100%	Stan kryzysowy
15	Skowroda Północna	0	0	0%	
16	Wyborów	0	0	0%	
Razem Gmina Chąśno		22	12	55%	

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu

Problemy edukacji na poziomie podstawowym

Na terenie Gminy Chąśno funkcjonują następujące jednostki nauczania podstawowego:

- Szkoła Podstawowa im. Józefa Chełmońskiego w Błędowie
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Ufy w Mastkach

Diagnozę stanu kryzysowego w obszarze edukacji przeprowadzono na podstawie średnich wyników egzaminów 8-klasisty z przedmiotów: j. angielski, j. polski i matematyka przeprowadzonych w roku 2024. Przyjęto za stan kryzysowy sytuację, gdy średnie wyniki z wszystkich trzech z w/w przedmiotów w obwodzie danej szkoły były poniżej średnich dla gminy. Dla żadnej z placówek na terenie Gminy nie zdiagnozowano obszarów kryzysowych we wszystkich trzech przedmiotach objętych egzaminem. Zaobserwowano również współczynnik skolaryzacji poniżej 100%, co świadczy o korzystaniu z placówek edukacyjnych poza obszarem gminy. W związku z powyższym stan placówek oraz poziom edukacji należy mieć na uwadze podczas planowania procesów rewitalizacji, w odniesieniu do całej Gminy. W szczególności odnosząc do działań modernizacyjnych, rozbudowy obiektów edukacyjnych i sportowych.

Tabela 19 Poziom edukacji

Lp.	Nazwa publicznej szkoły podstawowej	Wynik egzaminu 8-klasisty			STAN KRYZYSOWY		
		J. angielski	J. polski	Matematyka	J. angielski	J. polski	Matematyka
	Stan na rok	2024	2024	2024	2024	2024	2024
1	Szkoła Podstawowa im. Józefa Chełmońskiego w Błędowie	69	72	55			Stan kryzysowy
2	Szkoła Podstawowa im. Józefa Ufy w Mastkach	58	65	57	Stan kryzysowy	Stan kryzysowy	
Razem Gmina Chąśno		64	69	56			

Źródło: <https://lodz.oke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/wyniki/>

Kultura

Na obszarze Gminy aktywność mieszkańców w sferze kulturalnej oceniono na podstawie liczby uczestników zajęć tematycznych w ośrodkach kultury. Średni wskaźnik dla gminy wyniósł na dzień 30.12.2024 r. 6,8%. Jednostki strukturalne, w których wskaźnik jest poniżej średniego wskaźnika gminy uznano za obszary ze stanem kryzysowym w tej sferze.

Stan kryzysowy zdiagnozowano w następujących miejscowościach:

- Chąšno Drugie
- Goleńsko
- Marianka
- Niespusza – Wieś
- Przemysłów
- Skowroda Południowa

Tabela 20 Aktywność w sferze kulturalnej

Lp.	Nazwa jednostki strukturalnej		Wskaźnik	Stan kryzysowy
		Liczba uczestników w zajęciach tematycznych w ośrodkach kultury (dzieci)	Stosunek liczby uczestników zajęć tematycznych (dzieci) w ośrodkach kultury do ogólnej liczby mieszkańców	Jeżeli wskaźnik poniżej średniego wskaźnika dla gminy
		Stan na rok ----->	Rok 2024	Rok 2024
1	Błędów	30	12,9	
2	Chąšno	25	10,7	
3	Chąšno Drugie	10	4,5	Stan kryzysowy
4	Goleńsko	1	0,3	Stan kryzysowy
5	Karnków	7	7,6	
6	Karsznice Duże	10	7,4	
7	Karsznice Małe	7	9,9	
8	Marianka	0	0,0	Stan kryzysowy
9	Mastki	13	7,0	
10	Niespusza - Wieś	0	0,0	Stan kryzysowy
11	Nowa Niespusza	5	5,2	
12	Przemysłów	5	2,5	Stan kryzysowy
13	Sierzniki	5	1,9	
14	Skowroda Południowa	2	1,7	Stan kryzysowy
15	Skowroda Północna	10	6,8	
16	Wyborów	22	8,1	
Razem Gmina Chąšno		152	5,2%	

Źródło: Urząd Gminy Chąšno

Analiza wskaźnikowa w pozostałych sferach

Sfera gospodarcza

Zasoby podmiotów gospodarczych w gminie tworzą przede wszystkim podmioty sektora prywatnego, w tym jednoosobowe działalności gospodarcze oraz firmy mikro, tj. podmioty zatrudniające od 0 do 9 pracowników. W związku z powyższym diagnozę stanu kryzysowego w tej sferze oparto na wskaźniku „Udział osób prowadzących 1-osobową działalność gospodarczą w ludności w wieku produkcyjnym”. Średni wskaźnik dla gminy wyniósł na dzień 30.12.2024 r. 6,8%. Jednostki strukturalne, w których wskaźnik jest poniżej średniego wskaźnika gminy uznano za obszary ze stanem kryzysowym w tej sferze.

Stan kryzysowy zdiagnozowano w następujących miejscowościach:

- Błędów,
- Karnków,
- Karsznice Duże,
- Karsznice Małe,
- Marianka,
- Mastki,
- Niespusza – Wieś,
- Nowa Niespusza,
- Przemysłów,
- Skowroda Południowa,
- Skowroda Północna,
- Wyborów.

Tabela 21 Aktywność gospodarcza

Lp.	Nazwa wsi (sołectwa)	Aktywność gospodarcza		Stan kryzysowy
		Liczba osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą na danym obszarze	Wskaźnik Udział osób prowadzących 1-os. gosp. w ludności w wieku produkcyjnym	Jeżeli wskaźnik poniżej średniego wskaźnika dla gminy
		2024	2024	2024
1	Błędów	9	5,2%	Stan kryzysowy
2	Chąśno	17	10,5%	
3	Chąśno Drugie	22	14,9%	
4	Goleńsko	31	12,7%	
5	Karnków	3	4,9%	Stan kryzysowy
6	Karsznice Duże	5	6,4%	Stan kryzysowy
7	Karsznice Małe	0	0%	Stan kryzysowy
8	Marianka	4	4,8%	Stan kryzysowy
9	Mastki	4	3,5%	Stan kryzysowy
10	Niespusza - Wieś	2	2,5%	Stan kryzysowy
11	Nowa Niespusza	2	3,4%	Stan kryzysowy
12	Przemysłów	7	5,3%	Stan kryzysowy
13	Sierzniki	12	7,0%	
14	Skowroda Południowa	1	1,2%	Stan kryzysowy
15	Skowroda Północna	2	2,1%	Stan kryzysowy
16	Wyborów	8	5%	Stan kryzysowy
Razem Gmina Chąśno		129	6,8%	

Źródło: Urząd Gminy Chąśno

Sfera środowiskowa

W diagnozie stanów kryzysowych występują tylko wybrane kategorie problemów, które mają charakter problemu rozwoju. Ze względu na sposób pozyskiwania i publikowania danych statystycznych, możliwość monitorowania niektórych zagadnień jest bardzo ograniczona. Ponadto nie analizowano problemów stanowiących przedmiot odrębnych Programów. Diagnozę oparto więc na analizie problemów wskazanych we wstępnej diagnozie gminy możliwych do skwantyfikowania w sposób umożliwiający nie tylko ich identyfikację, ale także późniejsze monitorowanie.

Skupiono się na stopniu wyposażenia poszczególnych obszarów w infrastrukturę sanitarną, której brak bezpośrednio negatywnie oddziałuje na stan środowiska naturalnego, np. w zakresie zrzutów substancji biogennych do wód lądowych morza bałtyckiego. Poddano analizie stopień skanalizowania gospodarstw domowych we wszystkich jednostkach strukturalnych obszaru.

Na obszarze Gminy ponad 90% budynków podłączonych jest do sieci wodociągowej. Znaczenie większy problem stanowi dostęp do sieci kanalizacyjnej. Według danych z 2023 r. udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ludności ogółem stanowi tylko 9,4%. Na obszarze Gminy w 2023 r. były 72 przyłącza do budynków, a według danych Urzędu Gminy ponad 670 budynków wymaga przyłączenia do sieci kanalizacyjnej. W analizie wzięto pod uwagę ilość obiektów wymagających podłączenia do sieci kanalizacyjnej na 1000 mieszkańców. Jednostki strukturalne, w których wskaźnik jest powyżej średniego wskaźnika gminy uznano za obszary ze stanem kryzysowym w tej sferze.

Stan kryzysowy stwierdzono w następujących jednostkach strukturalnych obszaru wiejskiego gminy:

- Błędów
- Chąśno
- Chąśno Drugie
- Karsznice Duże
- Marianka
- Mastki
- Niespusza - Wieś
- Nowa Niespusza
- Przemysłów
- Skowroda Północna

Tabela 22 Skanalizowanie obszaru

Lp.	Nazwa jednostki	Infrastruktura kanalizacji sanitarnej	Wskaźnik skanalizowania obszaru	Stan kryzysowy
		Liczba budynków niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej	Udział budynków wymagających podłączenia na obszarze jednostki w odniesieniu na 1000 mieszkańców	Jeżeli wskaźnik powyżej średniego wskaźnika dla gminy
		2024	2024	2024
1	Błędów	68	291	Stan kryzysowy
2	Chąśno	78	335	Stan kryzysowy
3	Chąśno Drugie	53	237	Stan kryzysowy
4	Goleńsko	21	56	
5	Karnków	20	217	
6	Karsznice Duże	35	259	Stan kryzysowy
7	Karsznice Małe	16	225	
8	Marianka	38	295	Stan kryzysowy
9	Mastki	47	254	Stan kryzysowy
10	Niespusza - Wieś	32	273	Stan kryzysowy
11	Nowa Niespusza	24	250	Stan kryzysowy
12	Przemysłów	56	274	Stan kryzysowy
13	Sierżniki	62	230	
14	Skowroda Południowa	28	231	
15	Skowroda Północna	38	260	Stan kryzysowy
16	Wyborów	62	227	
RAZEM OBSZAR GMINY		678	234	

Źródło: Urząd Gminy Chąśno

Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Przyjęto w diagnozie tej sfery występowanie tak zwanych przestrzeni zdegradowanych w ramach danej jednostki strukturalnej.

Przestrzeń nieużytkowana – to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty.

W szczególności do „przestrzeni zdegradowanych” należy zaliczyć: budynki (także budynki towarzyszące zasadniczej funkcji – np. w przypadku terenów przemysłowych lub gospodarstw rolnych także budynki zajmowane przez administrację, bazy pojazdów, itp.), place manewrowe, place składowe, tereny obsługi komunikacyjnej, tereny wyrobisk, tereny składowisk, budynki dworcowe, urządzenia stacyjne, rampy załadownicze, obiekty magazynowo-składowe (przy terenach przemysłowych, rolnych lub komunikacyjnych).

Do kategorii przestrzeni zdegradowanych zalicza się także tereny i urządzenia infrastruktury technicznej służącej obsłudze ww. terenów, jeśli są z nimi integralnie związane (to znaczy po zaprzestaniu zasadniczej działalności nie zostały zaadaptowane na inne cele) – np. zakładowe ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, przepompownie ścieków, składowiska odpadów, urządzenia zasilania w energię, w tym w energię elektryczną, stacje redukcyjne gazu, itp.

Do kategorii przestrzeni zdegradowanych związanych z pełnionymi wcześniej działalnościami rolniczymi nie zalicza się użytków rolnych, a jedynie tereny zajmowane przez zabudowę (w tym służącą hodowli), zagospodarowanie towarzyszące i infrastrukturę obsługi tych terenów. W gminie definicję przestrzeni nieużytkowanej spełniają następujące obiekty:

Na terenie gminy obiekty i tereny określane jako „przestrzeń nieużytkowana” mogą obejmować różne kategorie, zależnie od kontekstu i definicji przyjętej w planowaniu przestrzennym:

1. Tereny rolne i nieużytki

Dominującą formą użytkowania gruntów w gminie są użytki rolne, stanowiące około 95% powierzchni. W ramach tej kategorii mogą występować:

- **Nieużytki rolne**, czyli grunty, które nie są obecnie wykorzystywane do produkcji rolniczej, mogą być zaniedbane lub pozostawione odłogiem.
- **Użytki zielone**, czyli tereny przeznaczone na pastwiska, łąki czy inne formy użytków zielonych, które mogą być okresowo nieużytkowane.

2. Lasy i grunty leśne

Lasy i grunty leśne stanowią około 1% powierzchni gminy. Chociaż są to tereny zalesione, mogą zawierać obszary:

- **Nieeksploatowane leśne**, czyli części lasów, które nie są aktualnie wykorzystywane do

pozyskiwania drewna czy innych surowców leśnych.

- **Tereny leśne nieużytkowane** tzn. takie, które nie pełnią aktywnej funkcji gospodarczej, mogą być pozostawione w stanie naturalnym.

3. Obiekty zdegradowane i poprzemysłowe w Gminie

Ruiny budynków: pozostałości po dawnych obiektach, które nie są już użytkowane i ulegają degradacji.

Tereny poprzemysłowe: obszary, które były wcześniej wykorzystywane do działalności przemysłowej, ale obecnie są nieczynne i zaniedbane.

Susza: obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Susza to nietypowy i przejściowy deficyt dostępności wody spowodowanej jednoczesnym brakiem opadów i zwiększonym parowaniem. W Gminie Chąśno zagrożenie suszą występuje w różnych stopniach na przestrzeni ostatnich lat. Zgodnie z Planem przeciwdziałania suszy z 2021 r. w Gminie występuje klasa silnego zagrożenia suszą. Brak zagrożenia powodziowego.

4. Tereny rekreacyjne i zielone

Gmina inwestuje w rozwój przestrzeni publicznych, takich jak parki czy tereny rekreacyjne. Przykładem jest planowana inwestycja w obiekcie Dwór Władysława Bukowieckiego, z odnową terenów zielonych i stworzeniem bazy turystycznej.

5. Obszary objęte rewitalizacją

Część gminy może być objęta programami rewitalizacyjnymi, które mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez odnowę zdegradowanych obszarów. Takie tereny, choć obecnie mogą być nieużytkowane lub zaniedbane, są przedmiotem działań mających na celu ich rewitalizację.

Obszary opisane powyżej, tj. obary nieużytkowane należy rozpatrywać na kilka sposobów, zarówno jako nieużytki wspierające działanie ekosystemu oraz jako obszary problemowe wymagające interwencji.

Mieszkańcy Gminy w trakcie ankietyzacji wskazali obszary problemowe, które ich zdaniem powinny zostać objęte rewitalizacją, leżą one na obszarze jednostek:

- Chąśno
- Chąśno Drugie
- Goleńsko
- Błędów
- Mastki
- Karnków

W trakcie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizacji wzięto pod uwagę działania wskazane do realizacji przez Urząd Gminy:

- Chąśno
- Błędów

- Mastki
- Sierżniki

Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Na podstawie zebranych danych i zdiagnozowanych stanach kryzysowych w poszczególnych sferach sporządzono zestawienie zbiorcze dla wszystkich diagnozowanych jednostek strukturalnych.

Tabela 23 Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Jednostka strukturalna		Zdiagnozowano stan kryzysowy "1" (tak); " " (nie)											Obszar zdegradowany (min 2 stany kryzysowe sfery społecznej i 1 stan kryzysowy w pozostałych sferach)	Powierzchnia obszaru zdegradowanego [km2]	Ludność obszaru zdegradowanego [osób]
	W SFERZE SPOŁECZNEJ					RAZEM SFERA SPOŁECZNA	W POZOSTAŁYCH SFERACH				RAZEM POZOSTAŁE SFERY	RAZEM WSZYSTKIE SFERY			
	Demografia	Rynek pracy	Samowystarczalność ekonomiczna	Bezpieczeństwo publiczne	Edukacja Kultura		Gospodarka	Środowisko	Funkcjonalno - przestrzenna						
									Na obszarze występują obszary wymagające rewitalizacji	Planowane działania inwestycyjne w zakresie rewitalizacji					
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Udział bezrobotnych ogółem w ludności produkcyjnym	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Stosunek liczby kolizji drogowych na drogach gminnych do ogólnej liczby kolizji	Stosunek liczby uczestników zajęć tematycznych (dzieci) w ośrodkach kultury do ogólnej liczby mieszkańców		Udział osób prowadzących 1-os dz. gosp. w ludności w wieku produkcyjnym	Udział budynków wymagających podłączenia do kanalizacji sanitarnej na obszarze jednostki w 1000 mieszkańców							
Błędów				1		1	1	1	1	1	4	5		5,82	233
Chąśno		1	1			2		1	1	1	3	5	Obszar zdegradowany	4,90	233
Chąśno Drugie				1	1	2		1	1		2	4	Obszar zdegradowany	5,29	224
Goleńsko						0			1		1	1			
Karnków		1	1	1		3	1		1		2	5	Obszar zdegradowany	2,82	92
Karsznice Duże	1					1	1	1			2	4		4,54	135
Karsznice Małe		1	1			2	1				1	3	Obszar zdegradowany	2,05	71
Marianka		1		1	1	3	1	1			2	5	Obszar zdegradowany	2,64	129
Mastki	1		1			2	1	1	1	1	4	6	Obszar zdegradowany	5,72	185
Niespusza - Wieś		1			1	2	1	1			2	4	Obszar zdegradowany	3,30	117
Nowa Niespusza	1		1	1		3	1	1			2	5	Obszar zdegradowany	1,83	96
Przemysłów	1		1	1	1	4	1	1			2	6	Obszar zdegradowany	4,45	204
Sierzniki	1					1				1	1	2		6,11	269
Skowroda Południowa		1		1	1	3	1				1	4	Obszar zdegradowany	7,26	121
Skowroda Północna	1					1	1	1			2	3			146
Wyborów	1					1	1				1	2		8,41	273
RAZEM GMINA	7	6	6	7	5	31	12	10	6	4	32	64		65,17	2528

5 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Zgodnie z przyjętym kryterium za obszar zdegradowany uznano te jednostki strukturalne, w których zdiagnozowano przynajmniej dwa stany kryzysowe w sferze społecznej i co najmniej 1 stan kryzysowy w pozostałych sferach.

Obszar zdegradowany Gminy Chąśno tworzą następujące jednostki strukturalne wg rankingu ilości zdiagnozowanych stanów kryzysowych:

OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY
Mastki Przemysłów Chąśno Karnków Marianka Nowa Niespusza Chąśno Drugie Niespusza - Wieś Skowroda Południowa Karsznice Małe
Obszar: 40,26 km ² = 56% obszaru gminy Ludność: 1472 osób = 58% ludności gminy

W poniższej tabeli przedstawiono jednostki strukturalne tworzące obszar zdegradowany Gminy Chąśno uporządkowane wg kryterium ilości stanów kryzysowych.

Tabela 24 Obszar zdegradowany Gminy Chąśno

Jednostka strukturalna	Zdiagnozowano stan kryzysowy "1" (tak); " " (nie)											Obszar zdegradowany (min 2 stany kryzysowe sfery społecznej i 1 stan kryzysowy w pozostałych sferach)			Powierzchnia obszaru zdegradowanego [km2]	Ludność obszaru zdegradowanego [osób]	
	W SFERZE SPOŁECZNEJ					W POZOSTAŁYCH SFERACH				RAZEM POZOSTAŁE SFERY	RAZEM WSZYSTKIE SFERY						
	Demografia	Rynek pracy	Samowystarczalność ekonomiczna	Bezpieczeństwo publiczne	Edukacja Kultura	RAZEM SFERA SPOŁECZNA	Gospodarka	Środowisko	Funkcjonalno - przestrzenna								
									Planowane działania inwestycyjne w zakresie rewitalizacji								
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Udział bezrobotnych ogółem w ludności w wieku produkcyjnym	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Stosunek liczby kolizji drogowych na drogach gminnych do ogólnej liczby kolizji	Stosunek liczby uczestników zajęć tematycznych (dzieci) w ośrodkach kultury do ogólnej liczby mieszkańców	Udział osób prowadzących 1-os. dz. gosp. w ludności w wieku produkcyjnym		Udział budynków wymagających podłączenia do kanalizacji sanitarnej na obszarze jednostki w odniesieniu na 1000 mieszkańców	Na obszarze występują obszary wymagające rewitalizacji									
Mastki	1		1			2	1	1	1	1	4	6	Obszar zdegradowany	5,72	185		
Przemysłów	1		1	1	1	4	1	1		2	6	Obszar zdegradowany	4,45	204			
Chąśno		1	1			2		1	1	3	5	Obszar zdegradowany	4,90	233			
Karnków		1	1	1		3	1		1	2	5	Obszar zdegradowany	2,82	92			
Marianka		1		1	1	3	1	1		2	5	Obszar zdegradowany	2,64	129			
Nowa Niespusza	1		1	1		3	1	1		2	5	Obszar zdegradowany	1,83	96			
Chąśno Drugie				1	1	2		1	1	2	4	Obszar zdegradowany	5,29	224			
Niespusza - Wieś		1			1	2	1	1		2	4	Obszar zdegradowany	3,30	117			
Skowroda Południowa		1		1	1	3	1			1	4	Obszar zdegradowany	7,26	121			
Karsznice Małe		1	1			2	1			1	3	Obszar zdegradowany	2,05	71			
RAZEM GMINA	3	6	6	6	5	26	9	7	4	2	21	47		40,26	1472		

Źródło: Opracowanie własne

6 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji Gminy

W artykule 10 Ustawy o rewitalizacji zapisano:

1. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

2. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

W związku z sytuacją, w której wyznaczony obszar zdegradowany znacznie przekracza powyższe limity przeprowadzono w kolejnych krokach proces delimitacji poszczególnych jednostek zdegradowanych w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji Gminy Chąsno w zgodzie z ustawowymi limitami, wg następujących priorytetów.

Priorytet 1: Większa liczba stanów kryzysowych ogółem we wszystkich sferach.

Liczbę zdegradowanych jednostek ograniczono do tych, w których zdiagnozowano co najmniej 5 stanów kryzysowych we wszystkich sferach, w tym co najmniej 2 w sferze społecznej.

W rezultacie obszar rewitalizacji zredukowano do 22,36 km² (31% powierzchni gminy), na którym mieszka 939 osób (32% ludności gminy).

Tak wyznaczony obszar rewitalizacji naruszałby ustawowy limit powierzchni oraz ludności. W związku z powyższym w następnym kroku przeanalizowano dodatkowy warunek – istotność obszaru dla rozwoju lokalnego. Przeanalizowano obszary wskazane przez Gminę oraz mieszkańców, które ich zdaniem podlegają szczególnej uwadze.

Priorytet 2: Występowanie obszarów o potencjale rewitalizacyjnym oraz istotność obszaru

W wyniku dalszej analizy ograniczono ilość jednostek tworzących obszar rewitalizacji tak, że spełnione zostały limity ustawowe zarówno co do powierzchni jak i ludności obszaru rewitalizacji.

Dodatkowo w obszarze rewitalizacji uwzględniono obiekt Szkoły Podstawowej im. Józefa Chełmońskiego w Błędowie. Prace rewitalizacyjne w obiekcie szkoły oraz modernizacja boiska szkolnego pozwoli na utworzenie nowego miejsca spotkań dla mieszkańców, rozwój kultury fizycznej oraz ogólnego rozwoju społecznego wśród dzieci i młodzieży. Istotność rewitalizacji była zgłaszana zarówno przez lokalne władze, ale i dyrekcję placówki oraz mieszkańców Gminy. W przyszłości pod uwagę należy wziąć również rewitalizację obiektu szkoły w Mastkach.

Poniższe tabele prezentują szczegółowo proces delimitacji wg wskazanych kroków i priorytetów.

Tabela 25 Delimitacja obszaru rewitalizacji

Jednostka strukturalna	Zdiagnozowano stan kryzysowy "1" (tak); " " (nie)													
	W SFERZE SPOŁECZNEJ					RAZEM SFERA SPOŁECZNA	W POZOSTAŁYCH SFERACH				RAZEM POZOSTAŁE SFERY	RAZEM WSZYSTKIE SFERY	Powierzchnia obszaru rewitalizacji [km²]	Ludność obszaru rewitalizacji [osób]
	Demografia	Rynek pracy	Samowystarczalność ekonomiczna	Bezpieczeństwo publiczne	Edukacja Kultura		Gospodarka	Środowisko	Funkcjonalno - przestrzenna					
									Na obszarze występują obszary wymagające rewitalizacji	Planowane działania inwestycyjne w zakresie rewitalizacji				
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Udział bezrobotnych ogółem w ludności w wieku produkcyjnym	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Stosunek liczby kolizji drogowych na drogach gminnych do ogólnej liczby kolizji	Stosunek liczby uczestników zajęć tematycznych (dzieci) w ośrodkach kultury do ogólnej liczby mieszkańców	Udział osób prowadzących 1-os. dz. gosp. w ludności w wieku produkcyjnym	Udział budynków wymagających podłączenia do kanalizacji sanitarnej na obszarze jednostki w odniesieniu na 1000 mieszkańców	Na obszarze występują obszary wymagające rewitalizacji	Planowane działania inwestycyjne w zakresie rewitalizacji					
Mastki	1		1			2	1	1	1	1	4	6	5,72	185
Przemysłów	1		1	1	1	4	1	1			2	6	4,45	204
Chąśno		1	1			2		1	1	1	3	5	4,90	233
Karnków		1	1	1		3	1		1		2	5	2,82	92
Marianka		1		1	1	3	1	1			2	5	2,64	129
Nowa Niespusza	1		1	1		3	1	1			2	5	1,83	96
RAZEM GMINA													22,36	939

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji Gminy Chąšno tworzą zurbanizowane części następujących jednostek strukturalnych:

- Mastki
- Chąšno
- Karnków

oraz obszar siedziby Szkoły Podstawowej im. Józefa Chełmońskiego w Błędowie, ze względu na potencjał rewitalizacyjny i szczególne znaczenie w zakresie tworzenia miejsc spotkań mieszkańców, kultury fizycznej oraz ogólnego rozwoju społecznego wśród dzieci i młodzieży na terenach wiejskich. Obszar rewitalizacji w miejscowości Chąšno (obejmujący tereny zurbanizowano) rozszerzono o tereny niezamieszkałe o potencjale i możliwościach inwestycyjnych.

Tak wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje obszar 3,19 km² (4,44% obszaru gminy) oraz zamieszkały jest przez 510 osób (17,6 % ludności gminy).